

ВІСНИК

V I S N I Y K

THE HERALD

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ МІСЯЧНИК

РІК XXXI, Ч. 5
YEAR XXXI № 5

ТРАВЕНЬ 1978
MAY 1978

ЦІНА 0.80 ЦЕНТІВ
PRICE \$ 0.80

ВІСНИК

ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

З М І С Т

У 40-річчя смерти Євгена Коновальця	1
Зіновій Карбович — Воююча Україна і вільний світ (закінчення)	2
Помер сл. п. ред. Вячеслав Давиденко	6
Вячеслав Давиденко — Рух спротиву поширюється	7
Л. Рихтицький — Велика загадка світу	9
Чому Москва буде Транссибірську магістралю	12
В. Гут Кульчицький — На мапу дивлячись	13
О. Дорда — До політичних виступів	15
Іван Левадний — Творець української національної педагогіки	16
Ігнат Білинський — Салют у вічність	18
Д-р Ол. Соколишин — Останній автограф	19
ЖІНОЧА СТОРІНКА	
О. К. — Гідне вшанування жінки-героїні	21
Загальні збори ОЖ ОЧСУ у Філадельфії	21
Леся Лисак-Тивонок — „Гуляння не відбудеться” (новеля)	22
Люба Чайковська-Парубчак — Свят-вечір у Джерзі Ситі	22
Культура мови	24
В. Гаврилюк — Думки про мистецтво	26
З ЖИТТЯ ВІДДІЛІВ ООЧСУ	
Річні загальні збори 12 Відділу в Джерзі Ситі	27
Загальні збори 35 Відділу в Асторії	28
Великодня писанка ООЧСУ — 1977 рік (продовження буде)	29
Панько Незабудько — Чужим кумирам (фейлетон)	31

ВІСНИК

У 40-РІЧЧЯ СМЕРТИ ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ

40 років тому, 23-го травня 1938 року, згинув у Роттердамі, в Голляндії, з рук московського агента, полк. Євген Коновалець, командир Корпусу Київських Січових Стрільців Армії УНР, основоположник і начальний комендант Української Військової Організації, основоположник і голова Організації Українських Націоналістів.

Продовжувати визвольну боротьбу аж до перемоги, аж до відновлення української держави, аж буде „в своїй хаті своя правда і сила, і воля”, — це головне завдання ОУН, яка виконує його з завзяттям, посвятою і героїзмом під девізою „здобудеш українську державу або згинеш у боротьбі за неї”.

На цьому священному шляху боротьби — великі діла і безсмертні подвиги непохитних борців ОУН, на цьому шляху великі події, дати і постаті, що ввійшли в нову добу історії України.

15-го березня 1939 року проголошено самостійність Карпатської України, за яку пішла в бій Карпатська Січ; 30-го червня 1941 року проголошено відновлення української держави, за яку пішла в бій славетна Українська Повстанська Армія. З 1917 року починаючи, на цьому шляху в боротьбі впали тисячі провідних і рядових борців, революціонерів, командирів, знаних і не знаних воїнів Української Національної Революції.

На цьому шляху впав і основоположник УВО й ОУН — с. п. полк. Євген Коновалець.

Смертю героя 12 років перед тим і з руки агента того самого ворога — Москви, 25 травня 1926 року в Парижі згинув Головний Отаман Військ УНР і провідник народу в часі Визвольних Змагань 1917-21 рр. — Симон Петлюра.

Вбиваючи провідників України, ворог сподівався захитати ряди борців і так припинити визвольну боротьбу, послабити духа і силу нашого народу. Але визвольний похід українського народу не припинився, а насажувався і далі насажується новими силами, все нові борці ставали й стають у ряди борців за Україну.

Прапори визвольної боротьби перебрало від своїх батьків друге — нове, молоде українське покоління, такі, що за Україну йдуть „у вогонь і в воду”: — до відвертої збройної боротьби за ту саму ціль стали українські націоналісти, що поставили своєю девізою „здобудеш або згинеш!”

Націоналісти удруге здвинули самостійну українську державу й удруге пішли за неї в бій: Похідні Групи ОУН на Схід, 30-те червня 1941 року, революційний уряд України — Українська Головна Визвольна Рада 1944 р., Українська Повстанська

Армія і героїська боротьба — визвольна війна України в 1942-1952 роках, — це продовжування походу до волі попереднього покоління.

І знов тисячі й тисячі впали в боротьбі. Впав у бою під Львовом і Головнокомандувач Воюючої України с. п. ген. Роман Шухевич-Чупринка, з руки московського агента згинув у Мюнхені Провідник ОУН, символ і прапор визвольної боротьби Степан Бандера.

На шляху боротьби падають воїни і провідники — такий закон боротьби. Але на їхнє місце стають все нові борці — і похід української нації йде нестримно вперед.

І оце — третє українське покоління перебирає прапори своїх батьків та дідів і продовжує боротьбу — на рідній землі, на засланні, в концтаборах і казематах московської тюрми народів, — ті самі прапори і та сама ціль: українська самостійна держава!

Україна бореться — невмируща, нескорена, непереможна; в першій лінії визвольного фронту, віддаючи всю свою силу, кров і життя, стоять її борці.

Українська спільнота в усьому світі — органічна частина українського народу — стоїть у другій лінії цього ж великого фронту боротьби з тим самим ворогом і за ту саму ціль: за Україну, — вільну, самостійну, соборну, незалежну! За таку Україну йшла, йде і буде йти боротьба!

Схилимо наші голови і вшануємо всією українською спільнотою у всьому світі с. п. Євгена Коновальця, що 40 років тому згинув на передовій стійці визвольної боротьби. Як начальний провідник і керівник цієї боротьби, як Основоположник Націоналістичного Руху — авангарду визвольного змагу всього українського народу, який тривав останніх 60 років і якого не снінить жадна ворожа сила. На Його заповітах і на прикладі Його життя виховалися й виховуватимуться цілі покоління борців, ідуть і йтимуть все нові когорти неустрашених воїнів-борців на бій з Москвою — аж до перемоги!

Відаймо глибоку пошану і тим усім, що впали в цій боротьбі — на своїй і не своїй землі.

І заманіфестуємо нашу єдність з українським народом і нашу постійну готовість допомагати нашим борцям та рішучість і далі разом з ними йти і разом з ними дійти до нашої великої Мети!

ВІЧНА СЛАВА НАЦІОНАЛЬНОМУ ГЕРОЄВИ ЄВГЕНОВІ КОНОВАЛЬЦЕВИ!

ХАН ЖИВЕ, БОРЕТЬСЯ І ПЕРЕМАГАЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД!

Квітень 1978.

ПРЕЗИДІЯ

Світового Українського Визвольного Фронту

Зіновій Карбович

ВОЮЮЧА УКРАЇНА І ВІЛЬНИЙ СВІТ

(Закінчення)

Альтернатива влади й символів

Насамперед треба ствердити, що черговий удар ворога на одну із ланок фронту боротьби української нації й систематичне, плянове побороювання ним революційної ОУН та багатогранних форм і метод її визвольної дії, винищування її борців — не означають у нас дезорієнтації і не викликають паніки. Це — природа визвольної боротьби, припливи й відпливи, наступ і протинаступ, мінливість форм і метод. У боротьбі мусять бути жертви, часто дуже болючі. Але шлях визволення завжди встелений мучеництвом і героїзмом, смертю і терпіннями. Очевидно, ми хочемо, щоб було якнайменше жертв, якнайменше потерпілих, але без терпіння й ризику не може бути перемоги.

Завжди й за всяких умов відважні провідники конечні, щоб народ бачив інший бігун влади, власної влади, отже сили, яка спроможна повести його у бій за власну владу. Нам потрібні на даному етапі боротьби не лише революціонери духу, а й революціонери дії. Необхідні бойові кадри. Остаточна перемога завжди на полі збройної боротьби. Не знецінюємо революціонерів духу, їх героїчної мужності, а тільки наголошуємо інший аспект: збройний чин, збройну боротьбу.

Революціонери мусять мати гін до влади власного народу, нестримний, фанатичний гін, щоб народ бачив не лише Брежнєва й Щербицького, а й своїх лідерів, які спроможні стати і стають на бій з окупантом.

Щоб не було альтернативи, щоб не було другого бігуна влади в Україні, власної влади нації, московські окупанти намагаються потоптати символи, зламати їх або вбити. Звідси генеза т. зв. розколювань, але звідси й убивство Бандери, Коновальця, Петлюри...

Тому кагебісти докладали всіх зусиль, стараючись зламати Дзюбу, добитися від нього „заяви“, щоб по Україні пішла пригноблююча вістка, що Дзюба упокорився...

Кук, Матвієйко, Зена Франко, Холодний, Тютюнник (зламаний) та інші „розкаянні грішники“ — це не альтернатива, а капітуляція. Але Бандера, Чупринка, Коновалець — альтернатива, український бігун влади, символи іншої влади!

Після закінчення явного змагу в Україні треба передбачати такі можливі нові наголоси у визвольній боротьбі:

Генеральна лінія на теперішньому етапі стихійних визвольних процесів в Україні, мабуть, буде характеризуватися поглибленням підпільних форм боротьби і фронтальним наступом (після певної „передішки“ і стихійного переставлення сил) на

всіх ділянках життя народу проти окупанта, пов'язуючи конкретні гасла нинішнього дня з єдиною реальною можливістю здійснити їх в Українській державі.

Саме за український зміст, за традиційні духові вартості в Україні розгорівся бій, що його московські окупанти вже неспроможні подолати жадними варварськими засобами. Відклик до духу, до героїки минулих світлих українських днів уже не замовкне ніколи! А це могутня духово-ідейна й етична рідна база для продовжування переможної боротьби.

Наступ в обороні

Загальні риси сучасної революційно-політичної стратегії визвольних сил в Україні, які мають своє силово-політичне й ідейно-світоглядове опертя в революційному визвольному націоналізмі, можна визначити як дефензиву в політичному й бойовому аспекті, як і незмінну офензиву в ідейно-світоглядovому відношенні.

Тут треба зазначити, що наша визвольна-революційна боротьба, як кожна творча революція, є завжди великим кроком уперед, вона повертає нас до традицій, до світлого минулого, до оригінальних історичних вартостей, до української суті й якостей, вирощених впродовж тисячоліть. Чи інакше є, наприклад, із відомим гаслом повороту до „чистого євангелія“, „назад до природи“?! Коли прагнемо змобілізувати до боротьби з російським дияволом тисячі й тисячі, а то й мільйони, то мусимо висувати стародавні, традиційні й непроминальні вартості: наш вічний священний Київ, наш Космач, нашу прадавню Русь-Україну, єднання передхристиянської й християнської України. Мусимо показувати великі труднощі минулого, що їх перемагали наші предки, наголосити, що нікому не вдалося знищити нашого вічного Києва...

Найреволюційніше діло молодого покоління України — це усвідомлення ним вічності України. Так званий історизм — революційний чин, а висунення соборів і Космачів — це „назад до вчорашнього“, найвизначніший крок уперед до завтрашнього. Народові треба впоювати в душу не те, що ніколи не було предметом змагань і не відомо, чи вдасться його осягнути, а те, що вже було досягнене ним і його треба тільки в нових шатах зробити новою дійсністю!

Черговий характеристичний елемент сучасної стратегії це — оборона. Чому? Гасло оборони мобілізує не тільки революційні елементи, а й розгортає фронт боротьби на відсталі прошарки, поширює запілля для тих, що наступають. Ворог ударає в

саму істоту нації, в саму природу людини, а усвідомлення цього мобілізує навіть тих, які не пішли б за нами, але під гаслом: **Боронімо життя нації!** Боронімо в'язнів-упівців-ОУНівців, яких катують, — вони йдуть за нами, за бандерівцями. Зрештою, ми жертви агресії, ми уявлені, на нас напали, нас поневолили, а звідси логічний висновок — ми боронимося, хочемо відвоювати загарбана від нас. **Ми проти кривди!** Це гасло зрушить і активізує відсталі частини народу й змусить їх взяти участь у боротьбі. У нас взяли нашу землю москалі, нас прикували до фабрики, нам силою накинули соцреалізм — усе це має зворотну сторінку медалі — забрали безправно, отже мусять віддати, а не віддадуть, треба силою взяти своє!

Розумно політично сформульовані пляни оборонної стратегії для цілого поневоленого народу мають у собі непоборні офензивні елементи, бо в кожному справедливому змагу, в кожній війні оборона має вплив навіть на тих, хто думає інакше, ніж ми. Вона мобілізує й прихилиє на бік того, хто висунув гасло оборони нації. Найбільші воєнні стратеги висували завжди гасло оборони. Наполеон захищав „здобутки Французької революції“, а москалі говорять про „оборону здобутків великого жовтня“. Гаслом москалів завжди була й буде „оборона“ їх загарбництва, бо, мовляв, вони загрожені в їхніх сучасних кордонах, тому мусять завоювати чи підкорити собі цілий світ. Марш Ганнібала на Рим був обороною Картагени. Москалі за Леніна, нападаючи на інші країни, проголошували, що борються за „владу рад“ проти „агресії“. Навіть підготовка „жовтневої революції“ йшла під гаслом оборони „столиці“ від німців, які, мовляв, хочуть її захопити. Шестиденну війну Ізраїль назвав превентивною війною, себто також оборонною від підготовлюваного нападу Єгипту...

Національно-визвольна війна й революція завжди мають багато ширший діяпазон, ніж соціальна революція, яка звичайно охоплює тільки частину народу.

Покарання революційною ОУН руками Лемика речника Москви на ЗУЗ Маїлова звернуло увагу народу на тих, що боронять націю й карають за кривду, вчинену їй. Репресії ворога на народі за покарання представника окупації революційною рукою не знеохочують народу до тих, що карають ворога, а загострюють ненависть до самого ворога, до тих, що безпосередньо застосовують терор проти поневоленої нації. Пацифікація ЗУЗ відштовхнула народ не від ОУН, а від окупантів і від опортуністів, які засуджували ОУН. Репресії — це кривда, а проти кривди стає кожний шляхетний, навіть трусливий, якщо він не зрадник. Той, хто карає ворога, стає альтернативою власної влади, сурогатом власної держави, яка має свої закони, існує ідейно, морально і правно в душах та етичному переживанні народу, про що говорив на судовому процесі у Львові 1936 р. в останньому слові один підсудний.

Між поняттям війни, що його клясично здефініював Клявзевиц, як акт насильства, щоб примусити ворога виконати чужу волю, і нашою концепцією революційно-визвольної війни — є суттєва різниця. Національна революція змагає до того, щоб з території власної держави прогнати ворога, а на його місце поставити владу свого народу. Революційна війна тепер — всенародня війна, яка ліквідує окупантську владу й замінює національною самостійністю. Тут не може бути компромісу, як передбачалося у клясичній формулі війни Клявзевица.

Революційна війна поневоленого народу доосновно змінює статус, бо проганяє й ліквідує того, хто встановив окупантську владу на його землі, прогнання окупанта.

У зв'язку з новітньою воєнною стратегією партизанка неможлива без політичної організації, яка керує, командує, мобілізує маси. Без політичної організації партизанська боротьба засуджена на поразку, бо вона сама не встановить ладу, порядку, нової державної влади на всіх ділянках життя. Повстанство мусить мати власний державний принцип і власний національний правопорядок, що його визначає політична революційна організація. **Фронт боротьби на кожній ділянці життя.**

Основна інтенція нашої революції — прямувати всіма ділянками життя до української державности, створити фронт боротьби на кожній ділянці життя, щоб образ майбутньої Української держави мобілізував народ до змагань, до всебічної боротьби.

Не вростання у чужий світ, не приймання його форм і змісту, не вростання у чужий державний, суспільний і культурний організм, а повне заперечення й усунення його! Не в старому, накиненому, окупантському ладі, не в окупантській системі впровадити свій лад, а офензивно протиставляти свій власний лад і порядок чужому, окупантському, ворожому.

У такій боротьбі твориться власна українська національна держава, джерелом якої є княжа й козацька епохи. Це змаг не за „загірну комуни“ Хвильового, не за здійснення „справжнього лєнінізму“, себто росіянізму, ані марксизму, що є антиукраїнськими доктринами, не за здійснення якогось лібералізму, соціалізму чи іншого неукраїнського „ізму“, не за здійснення якогось безглузлого, пролетарського інтернаціоналізму, а виключно за здійснення власного українського традиціоналістичного ладу, який відповідає духові української нації, і за притаманні нашій нації вартості.

Нова генерація дає традиційний український зміст нашим змаганням, виповнює рамки завтрішньої свободи нашою історичною якістю. Нині нам ближчі св. Теодосій Печерський чи Іван Вишенський, зміст козацьких літописів і легенд, ніж тисячі томів „наукової аналізи благ“ лібералізму чи соціалізму...

Яка ж стратегія нашого визволення! Литайсь-

кого, в'єтнамського, кубинського, альжирського типу? Ні. Всенародне повстання — це комбінація партизанської й конвенціональної війни проти Росії. Українське повстанство це не тільки партизанка, а й одночасно партизанка і війна регулярними арміями. Іншу стратегію визволення мусить мати поневолена цивілізована індустріально-аграрна країна, країна із специфічним географічним становищем, а іншу недорозвинена країна.

У стратегії України відіграє роллю поневолення багатьох країн Росією, які межують з окупантом або одні з одними. Звідси наша ставка — синхронізовані повстання в різних країнах, розпорощення ворожих сил, опановування центрів технології, саботажі, як один із чинників боротьби, одночасна атака міст та оперування по селах і поза ними. Оперування також у великих містах, де легше зникнути малим групам, опанування центрів масових засобів комунікації, захоплення центрів атомової енергії. Україна — це не Китай із величезними просторами й майже тільки з аграрною структурою, де вистачало опанувати села, щоб збройно здобути міста. Закони національних революцій відмінні від законів соціальних. Національна революція мусить здобути різні верстви населення, а не тільки одну, бо національна революція — це протиокупантська революція!

Отже, у визначуванні прогноз чергового етапу боротьби в Україні треба завжди виходити з основного ствердження: це боротьба націй — поневоленої проти поневолюючої!

Нарід мусить мати ясну позицію. Усі наші дотеперішні діягнози і прогнози виправдалися. Завжди чуємо з України, що там ненавидять москалів. Отже, нарід має ясне визначення ворога.

Ми вже підкреслили, що теперішня фаза боротьби — це оборона України у політичному, дійовому й бойовому сенсі, а одночасно офензива в лоні оборони в ідейно-світоглядному й культурному сенсі. Ідейний, світоглядний, культурний, релігійний бій уже з своєї природи має внутрішньо властиві йому елементи оборони й наступу. Той, хто вірить, не може ізоловатися й робити „щасливим” тільки себе, він мусить променювати. Нема дефензивних релігій так, як нема виключно дефензивних культур, світоглядів. Їм імманентна офензива.

Зрізничкування, а не насильна уніфікація

Є важливо відмітити, що процес розвитку людства йде в напрямі зрізничкування на національні держави, а не уніфікації у понаднаціональні чи антинаціональні великодержавні конструкції. Це сприяє об'єктивно нашій визвольній боротьбі, як найбільш справедливій, яка йде назустріч розвиткові світу, його прогресові. На наших очах твориться нове міжнародне право: резолюція ООН про деколонізацію світу з 1960/1972 рр. — резолюція ООН з грудня 1976 р. про виправданість і обов'язок збройної допомоги поневоленим народам проти ко-

лоніального ярма, схвалення в Женеві у червні 1977 р. нового міжнародного воєнного права, яке доповнює Женевську і Гаазьку Конвенцію з 1949 року про трактування воєннополонених повстанських армій у часі війни з ними нарівні з регулярними арміями. „Визвольні війни у майбутньому, як каже нове міжнародне право, включаються у комплекс міжнародних конфліктів”, а у тому „включається також боротьбу народів проти колоніального панування, проти окупування чужою державою і проти расистського режиму”.

Не лише Деклярація прав людини ООН, але й, зокрема, резолюції ООН про права нації, про права визвольно-революційних повстанчих армій, зрівняні з правами бійців регулярних армій, — у політично-психологічній війні Заходу необхідно застосувати передусім до російської імперії. Не менше резолюцію Конгресу ЗСА з 1959 р. про поневолені нації треба включати у комплекс ідеологічної війни НАТО.

Це стихійно під тиском дезінтеграції імперій, зрізничкування людських спільнот-народів і їх унезалежнення, чому свідоцтво ООН, де кількість членів збільшилися п'ятикратно від часу заснування, творяться нові орієнтири для ще уярмлених народів, У Београді справу порушування прав людини заторкнено в дуже обмеженому засягу, бо найосновнішого її права, що є передумовою здійснення всіх її прав: національного права, національної незалежності уярмлених націй не порушувано взагалі. Ще вільні народи мають схвалені міжнародні закони, які в основу кладуть права нації, але вони побоюються їх розгортати — цієї Ахиллесової п'яті російської імперії. Захід має міжнародноправну базу, як ніколи досі, для піднесення прав нації. Навіть до кінця додумані права людини, її націоналістичного розуміння мусять довести закономірно до здійснення незалежності нації, як передумови для всіх інших прав людини-одиноці. Ніколи одиниця — член поневоленої нації не може мати найпримітивніших прав, доки її батьківщина в національній неволі. Демократія, народовладдя — це похідна система влади у національно-визволеній, незалежній державно нації. Це не вірно, що гельсінкські домовлення викликали визвольні процеси в уярмлених країнах. Ці процеси існують незалежно від усяких зовнішніх стимулів. Назустріч цим процесам навіть у мінімальних розмірах вільний світ не йде. Київська, Тбіліська чи Віленська група не отримали ніякої підтримки західних урядів. През. Картер не заступився ані за Руденком, ані за Тихим. Чи не пригадує це становище Айзенгавера під час угорської революції?!

Ідеологічну війну розуміє Москва не тільки як бій ідей, але й як збройні т. зв. справедливі чи громадянські війни, але західні держави не спромоглися досі ще кинути у бій ідей національно-визвольної ідеї, деколонізації, тобто розвалу російської імперії, — не згадуючи навіть будь-якої збройної

підтримки дійсно справедливим національно-визвольним війнам України, Литви, Грузії чи Туркестану, хоча б типу Анголі?! А міжнародноправне обґрунтування такого становища існує в схвалених актах навіть ОН! Старт през. Картера з видвигненням прав людини, що міг бути добрим початком для розгорнення справи прав нації, укриті сили намагаються спаралізувати.

А тим часом не тільки наша етично-ідейна проєкція оновлення народів у сенсі героїки життя, героїчного християнства, героїчного визвольного націоналізму, в основі якого лежить культ посвяти і самопожертви, не тільки політична, тобто ідея національної держави проти імперії, але і стратегічно-мілітарна: повстанчо-партизанська, як вихід з термоядерного сліпого кута, виправдується, як наймодерніший тип ведення війни у термоядерній і ідеологічній добі.

УПА сьогодні — ідейний, політичний і мілітарно-стратегічний дороговказ для вільного світу. Епоха термоядерної і водневої та її витонченої, невтронової зброї наближає все більше воєнну стратегію до партизанського типу. Невтронова бомба не нищить танків, але вбиває їхні залоги. Доки Москва не має невтронової зброї, її конвенціональна масова зброя вирішно zagrożена. Очевидно, Москва може відповісти на невтронову зброю тактично атомовою зброєю. В кожному разі 19.000 совєтських танків проти 6.100 НАТО стратили на ефективній вартості. Ці танки після знищення їх залог НАТО може скерувати зі своїми залагами проти Москви. Під впливом модернізації засобів знищення треба реконструювати великі військові з'єднання та матеріал на невеликі „технічні команди“, приймаючи своєрідний, тобто децентралізований на малі скупчення завантажених технічно і вишколом частин „техно-партизанський“ тип ведення війни. Виходить, що йдемо назустріч „партизанській організації“ модерної війни, як альтернативи до атомової війни. Проте вирішного значення не матиме навіть високомодернізоване „техно-партизанство“ західних військ, поки не скаже свого остаточного слова всенародня повстансько-революційна визвольна збройна боротьба поневолених націй в російській імперії. Майбутнє світу вирішать не технологічні сили не технократи без душі і серця, а повстанські Армії Уямлених Націй, захоплені ідеєю нації, героїкою життя, вищими, вічними ідеалами, якими живуть народи й люди.

Людство прагне візіонерів

Людство чекає на державних мужів-візіонерів, не виключно прагматиків і виборчих тактиків, але з почуттям Божого післанництва, мужів, що з Богом розмовляють, як врятувати людство від знищення, від потопа російського більшовицького зла.

Таких людей Україна вже вилонила. Ці люди усвідомили, що Людина має завжди часточку того, чим є Бог і що єднає її з Богом, велика сфера ду-

хового життя, як пише один автор у своєму Різдвяному зверненні до атеїстів. Душа людини, що живе божественним і переживає його, досягає найбільшого єднання з середовищем Господнього духу й черпає з цього все те піднесено-прекрасне, що очіщує і, підносячи людину понад її матеріальні і тілесні жадання, творить з неї справжню Людину, яка відчуває прекрасне і сама хоче стати кращою, яка прямує на шляху безконечного руху до Бога, як безконечного пізнання Його через Його творіння. Для цих людей нації — це думки Бога, і без волі Його не знищити їх.

Доба визвольного націоналізму, доба героїчного християнства, нових вартостей нових концепцій життя і боротьби, доба нових людей, великих своєю вірою і шляхетністю серця, доба героїчного гуманізму, що його несе визвольний націоналізм України — перед нами. Людство йде назустріч новому світовому порядку, який синтезуватиме у собі найкращі здобутки людського духу в усіх площинах життя. Націоналізм ще не був здійснений ніде у світі, як нова державно-і соціально-політична система життя. Як ідеологічна, етична і культурна система вартостей він почав відроджувати народи. Але ним не був ні нацизм, що був націонал-соціалізмом, а не націоналізмом, ані фашизм. Націоналізм це антиімперіалізм, антишовінізм, антирасизм. Він респектує право кожної нації на її державність в етнографічних кордонах. Світ від рабства врятує визвольний націоналізм, що є одночасно народовладдям. Чи не є дивним соціологічним явищем, що з-поміж 145 суверенних держав на землі лише коло 30 мають демократичний лад?! Незалежність націй і здійснені права людини, богоподібної істоти, суверенітет націй і народовладдя в них зможе досягнути в нашій епосі лише визвольний націоналізм, якому притаманний героїчний гуманізм і релігійні первні.

У листі до своїх друзів Василь Стусь, який, відбувши 5 років ув'язнення у пермських таборах, тепер перебуває у мордовських таборах, пише:

„Я знаю своє і надто катастрофічне духовне існування мого народу, щоб можна було сидіти, склавши руки. І не можна звужувати проблем до питання репресій чи мук в'язнів. Є питання народу — і є масштаб цього народу, звужувати який — гріх. Я певен того, що можу знову повернутися до мордовських пущ. На це треба дивитися спокійно“.

УКРАЇНА БОРЕТЬСЯ

— ЧИ ВИ СКЛАЛИ ВАШУ ПОЖЕРТВУ

НА ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ?

СЛ. П. РЕД. ВЯЧЕСЛАВ ДАВИДЕНКО

(Замість некрологу)

Головний редактор „Вісника ООЧСУ”, визначний член Головної Ради ОУН, мовознавець із засягом знань академіка, член Головної Управи АДУК, впродовж 20 рр. мовний редактор другої сторінки „Свободи” (статей), довголітній літературно-мовний редактор журналу УНС для дітей „Веселка”, автор багатьох політичних, літературних і мовознавчих статей, мовний редактор десятків книг, у тому „Історії Русів” у виданні ООЧСУ (300 стор.); автор багатьох статей, памфлетів і закликів спершу для УПА, а потім — для Краю, — сл. п. Вячеслав Васильович Давиденко помер після короткотривалої хвороби на удар серця 27 квітня 1978 р. в ньюйоркському шпиталі.

Число „Вісника”, яке тримасте в руках — це його остання послуга Організаціям УВФронту і Громаді.

Відійшов у інший світ уродженець Харківщини, видатний мовознавець і літературознавець за кордоном, чільний суспільно-громадський діяч, на 72 р. життя, осиротивши дружину-письменницю Аллу Коссовську-Давиденко з Миколаєва, з якою прожив рівно 50 літ. Його відхід на вічний спочинок осиротив не лише дружину, лави ООЧСУ і цілого Визвольного Фронту, а й усю українську спільноту.

У лавах УПА загинув його рідний брат, — сл. п. Вячеслав Давиденко умер також на стійці, змагаючись словом за активність української людини в боротьбі за відновлення Української Держави, за пришвидчене закінчення Української Національної Революції. Працював дослівно до останніх днів, переборюючи приступи болів після важкої операції та дістаючи зразкову підтримку і опіку від дружини. Збирався написати спогади, але не встиг через постійну навалу поточної невідкладної праці.

Панахида за спокій душі сл. п. ред. Вячеслава Давиденка відбулася в похоронному заведенні Яреми в Нью Йорку, а похорон відбувся 2 травня з Церкви-пам'ятника на цвинтарі св. Андрія у Бавнд Бруку. У прощанні з незабутнім Другом-редактором взяли участь багато священиків та кілька сотень людей. На тризні, що нею провадив д-р Степан Галамай у Бавнд Бруку, зібрано понад 300 дол., які вдова по сл. п. ред. Вячеславі Давиденкові передала на Видавничий Фонд „Вісника”.

Вічна Пам'ять Незабутньому Другові!

Редакція „Вісника”

СУМВІЦІ — ЛЕТУНИ

У Торонті створено Летунський Український Клуб (ЛУК). Летунство все більше зацікавлює нашу молоддь. Багато хлопців вписуються в ряди Канадських Летунських Кадетів, навчаючись керувати літаками. Але щоб дати нагоду молодим летунам та особам, які зацікавлені летунством, проявляти себе в українському гурті, створено ЛУК. Ініціаторами ЛУК стали Тарас Татарин, Роман Дусановський і Надя Татарин. Головою Управи ЛУК обрано Михайла Б'єня. Всі вони є членами Дружини „Галицькі Леви” Торонтського осередку СУМА.

Дирекція клубу ще не приймає членів, бо перше хоче купити літак. Вписи до ЛУК напевно відкринуться восени. Канадський Уряд визнав ЛУК як чартерований клуб. ЛУК має свого представника в Роял Кенедієн Флаїнг Клубс Есосієйшн (РЦФЦА). Ця організація є офіційним канадським представником до Міжнародної федерації (Федерейшн Еронотік Ентернешнел — ФАІ).

Тепер ЛУК збирає матеріали з української летунської історії (знімки, дописи, статті і т. п.). Коли б хтось мав будь-який матеріал і бажав передати його до ЛУК, просимо висилати на адресу:

UKRAINIAN FLYING CLUB (LUK)
569 Durie Street
Toronto, Ontario M6S 3H2

† В. Давиденко

РУХ СПРОТИВУ ПОШИРЮЄТЬСЯ

Донедавна рух спротиву в Україні та інших частинах Советського Союзу був рухом інтелігентської молоді — молодих науковців, письменників і поетів, публіцистів і інших інтелектуалів. Вони перші піднесли прапор боротьби за права своїх народів, базуючись в основному на советській конституції і „заповітах Ілліча”. Свої листи-звернення як легальні документи вони висилали до найвищих урядових та партійних органів, під своїми протестами ставили власні прізвища і подавали свої домашні адреси. Вони — шестидесятники — не поборювали режим, а старалися його поліпшити, залишаючись у своїй більшості на комуністичних позиціях, бо й самі були переважно комсомольцями і комуністами. Передусім були вони антисталіністами і, бачачи, як провід комуністичної партії спускається „на гальмах” до сталінських методів правління, намагалися цьому запобігти.

Націоналісти в різних „союзних республіках” — в Україні, Грузії, Вірменії — діяли тим часом у підпіллі, а одна з націоналістичних організацій на західних землях України, як відомо, навіть передруковувала й поширювала матеріяли ОУН з 30-их років, тим самим стверджуючи свій безпосередній ідеологічний зв'язок з цією Організацією. Можна припускати, що таких підпільних націоналістичних груп існувало і існує в Україні багато, часто поміж собою навіть не зв'язаних з конспіративних мотивів.

На другому етапі активного спротиву можна було спостерігати, як у матеріялах самвидаву зникло ім'я Леніна. Це було „розвінчання” вже не засудженого Хрущовим на з'їзді партії Сталіна, а архітекта советського режиму „великого Ілліча”. Це було — заперечення самого режиму і відречення від марксизму-ленінізму, як збанкрутованої ідеології. Українські політв'язні один по одному висилають до Верховного Совету СРСР заяви про те, що вони зрікаються советського громадянства і вимагають випустити їх поза межі СРСР. Проте, хоч російських і жидівських дисидентів насильно „видворюють” на Захід, за винятком Плюща, ще нікого з українців на Захід не випустили, побоюючись цим скріпити українську емігра-

цію. Генерал Григоренко твердить, що Мороза, Шухевича, Караванського, Чорновола КГБ не випустить, не зважаючи на найвищу напругу світової опінії у домаганнях для них свободи. Для цього, мовляв, потрібно хіба особливої міжнародньої кон'юнктури, яка б переломила це рішення КГБ — потрібно найвищої ціни, яку може запропонувати Захід. Але хіба треба опускати руки в обличчі такої ситуації?

Хоч групи оборони прав людини, які спираються на Гельсінкський заключний пакт, діють цілком легально, КГБ під різними претекстами виарештовує окремих їх членів, паралізуючи в такий спосіб їх діяльність. Черговими жертвами КГБ з української гельсінкської групи упали довголітній політв'язень Лук'яненко, письменник Руденко і Тихий. На нарадах в Београді большевики звели майже нанівець питання людських прав, і голос американського делегата Голдберга потонув у хорі советських та просоветських голосів, які щоразу, коли порушувало цю справу, боронили СРСР єдиним аргументом — „втручання у внутрішні справи”.

Цілковито новим і проречистим явищем у загальному рухові спротиву є участь у ньому робітників — „гегемона пролетарської революції”, ім'ям якого названо советську владу. Ця група „пролетарів”, не висувуючи наразі політичних вимог, бореться за поліпшення економічного стану робітництва і належного його трактування в советському суспільстві. Ініціатором створення цієї групи робітників є звичайний шахтар із Донбасу, який вирішив організувати „вільну профспілку”, що боронила б інтереси робітників проти свавілля бюрократів. Звичайно цього відважного ініціатора створення „вільної профспілки” арештовано, але сама ініціатива була найдошкульнішим „ударом у підчерев'я” системи професійних спілок в Советському Союзі, основне завдання яких боронити інтереси держави-експлуататорки проти домагань визискуваного робітництва. Як завжди буває при назріванні революційного вибуху цей рух почався з вимог економічного характеру, які неминуче поширюються на „по-

нішній політиці іде Москва на ризиковані афери в Африці і Латинській Америці. Лутою шпигунською сіткою вкрав КГБ всі континентальні і через „другі руки“ фінансує й забезпечує зброєю терористичні групи, щоб підірвати держимини в капіталістичних країнах. Успіхами назовні і дрібними реформами старяться Москва перекрити неуспіхи всередині.

Але, як писав недовго Амазирік, „можє стати ся так, що ніякі реформи не відвернуть революції... Післябрежнєвський провід опиниться віч-на-віч з двома альтернативами: або переді поступовою лібералізацією економічних і політичних основ, частинною децентралізацією і більшою національною автономією - або з совєтським фашизмом, загостренням конфлікту між росіянами і не-росіянами, крайньою централізацією, нееконімічними насильствами як основною економікою і кінєць-кінєцем розвалом країни“.

Ціх можливостей Захід, а з ним і ЗСР не беруть під увагу, займають своїми внутрішніми справами або й боячись викликати збройний зупар, хоч його не в меншій мірі боїться Москва. Якщо стрілка поміж „успіхами-неуспіхами“ в ССР різко перекилиться в сторону „неуспіхів“, якщо національна проблема загострюватиметься, зарожуючи революцію, Політбюро ЦК КПСР, щоб рятувати себе і режим, може піти на найбільшій яку може бути авантюру — атомову війну. Подію проло китайський уряд виявляє більше мудрости, як американо-американські розбудовуючи по всій країні масивні бомбооскопища. Як стверджують експерти, атомова війна не означає тотального знищення населення, як-що воно матиме відповідний захист. В Советському Союзі, де уживається широких заходів цивільної оборони, експерти очислюють на випадок атомової війни загібелі 20 мільйонів людей, а в незахищеній Америці 80 мільйонів. Цим часом політичний обрій чимраз більше замаріюється.

УКРАЇНА В БОРОТЬБІ — НАШ ОБОВ'ЯЗОК
 ІН ДОПОМАГАТИ!
 ЖЕРТВУМО НА ДОПОМОГУ ТИМ,
 ЖЕРТВУЮТЬ ВСЕ!
 ЖЕРТВУМО НА ФОНДІ ОБОРОНИ УКРАЇНИ!

літську“. Совєтським страгетам цей закон революцій дуже добре знайомий з історії вивольних рухів, і напевно „донбасівський епізод“ не раз обговорювано на засіданнях Політбюра. І так революційну іскру в гущу совєтського пролетаріату вже кинуто.

Проте, іскрі цієї не дала розгорітися Міжнародна Робітничая організація, „Після джові ступідії документів, переданих нам Міжнародною Амнестиєю, — заявив речник МРО, ми прийшли до висновку, що наша організація не може визнати незалежної профспілки в ССР, бо наша конституція не передбачає визнання індивідуальних профспілок“.

І так, конституція „не передбачає“ та й чи може вона передбачити, що в країні терору знайдуться відважні люди, які виступлять проти „брежнєвської конституції“?

Однак приклад донбасівських робітників підносить краєчок напругої завіси над „мовчазною“, не зважаючи на всі запобіжні заходи уряді і партії. Неперехідний мур, який колись відокремлював робітництво від селянства, внаслідок масового переходу селянської молоді з сіл до міст перестав існувати. В класичному значенні цього слова пролетаріату на Україні немає, бо у великій мірі перейнятий він селянською психікою, завжди ворожою до комуністичної ідеології. Різниця поміж селом і містом, яку завжди стваралися більшовики заерти, запереться, але затривається не так, як би їм хотілося. Про постійні невдачі у сільському господарстві, про випадки пасивного спротиву селян перші повідомляються робітники, недовго селяни, які не поривають тісних зв'язків із селом, і через них критика незалих правителів поширюється серед усього населення. І так „мовчазна більшовість“ говорить щораз голоніше, шукаючи виходу із сльотого кута в зм'якненні режиму.

Про провали комуністичної ідеології вже нема чого казати. Впливи Москви серед компартиї Заходу спадають. КПСР діє і існує тепер згідно з законом інерції, покладаючи всі надії на збройну силу. І тому в такому шаленому темпі в ССР будується нового типу ракети, підводні човни, авіаматки, накопичується в секретечених емкладах біологічну зброю, а в зов-

Л. Рихтицький

ВЕЛИКА ЗАГАДКА СВІТУ

Китай — це магічне слово у багатьох столицях світу, але ми вирізимо з них три, які у своїх власних інтересах дуже різно його інтерпретують. Перша з них — це Москва, де Китай дослівно зганяє сон із очей панівної кліки. Друга — це Бонн, де без шуму й розголосу кується помалу, але вперто німецько-китайський союз, хоч обидві держави ще навіть не обмінялись амбасадорами. І третя — це Вашингтон, який, як звичайно, не знає на яку ногу стати, не можучи вибрати ясного шляху між Національним Китаєм на Формозі і червоним Китаєм у Пекіні. А всі три столиці знають прекрасно, що Китай зайняв у політичному світі незвичайно поважне і разом з тим дуже непевне становище між Москвою і Вашингтоном, у примусовому трикутнику, в якому жаден із партнерів волів би не бути. Та, як це завжди бувало, тверді закони історичної дійсності, створеної свідомо і підсвідомо світовими потугами, йдуть уперто до своєї розв'язки і зусилля світової політики можуть цю розв'язку тільки відсунути, але ніколи усунути. На сьогодні минувся вже час повоєнних піжмурків Америки і ССРСР. На світову арену вступила нова надпруга і докорінно змінила політичні шляхи та дипломатичні заходи дотеперішніх партнерів.

Пригадаймо кількома словами, що саме являє собою сьогоднішній Китай і на цій базі — що він являтиме собою завтра, тобто коли небезпечно наблизиться історична розв'язка наростаючого конфлікту.

Китай — це континентальний масив геополітичного поняття, всадовленого в Азії із виразною межею на півдні, на хребтах Гімалаяйських гір і з неозначеними ближче можливостями на півночі і заході, тобто в Сибіру і в Центральній Азії, де він витиснув своє історичне тавро вже тоді, коли ще не існувала на малі Москва, але існувала українська Київська держава, що впала під історично глупим і політично короткозорим ударом монголів. Відзначити треба, що Росія почала рости на великодержаву тоді, коли наслідком монгольського удару став падати Китай. Не було місця в Азії

на ці дві надпруги одна побіч другої. І можна зробити цікавий висновок, що із теперішнім зростом Китаю за всякими історичними правилами буде падати велика Росія. Якщо взяти до уваги інстинкт самозбереження, то немає чого дивуватись зростаючій нервовості Москви.

Китай — це дев'ятсот п'ятдесят мільйонів працюючої мурашні, яку зорганізував на свій лад геніяльний політик і провідник Мао тсе-тунг, уживши комунізм як ідеологію, терор, як знаряддя і китайські національні почуття як візію нового, великого, майбутнього Китаю — єдиної надпруги на азійському суходолі. Кинувши гасло „Азія для азійців”, Мао показав Китаєві виразний шлях проти Москви, зокрема, коли тверді історичні факти практично зліквідували мілітарну потугу Америки на цьому найбільшому континенті нашого світу.

Із хвилиною, коли сильна, центральна влада появилась на території Китаю, зокрема, коли виявилось, що ця центральна влада організує Китай і його непроглядні маси з виразною ціллю зайняти одне із центральних становищ у світі та повернути Китаєві потужність і впливи великої колись китайської монархії, кожному стало ясно, що починає наростати конфлікт і хоч Мао до влади прийшов із підтримкою Москви на самому початку свого руху, майже проти волі Москви вже у своєму повному розгоні Москва втратила контроль над подіями в Китаї саме тоді, коли Росія змагалась на смерть і життя з німецькими арміями. Коли ж вона, прочунавши від німецьких ударів, виграла війну, закінчивши її сп'янінням перемоги у Берліні, на її східньому кордоні Мао клав тверді підвалини під майбутній конфлікт, що в його світлі блідне ціла німецька інвазія.

Росія похопилась, усвідомивши небезпеку, але було запізно. Перші намагання післясталінських вождів Кремлю створити колосальний червоний бльок під проводом Москви Мао толерував тільки так довго, аж поки Китай не був повністю зорганізований. І, хоч Китай поза масами людей не мав тоді ще нічого, він поставив Росії цілком ясні домагання, реалізація яких позбавила б Росію сибірських коло-

ній і стала б початком ліквідації російської імперії. Це був час, коли Москва могла ще рахувати на перемогу у збройному конфлікті. Але вона не мала змоги вдарити на Китай. Події в її європейських сателітах, з повстаннями на Мадярщині, в Східній Німеччині, заворушеннями в Польщі та приходом до влади Дубчека в Чехо-Словаччині і Чаушеску в Румунії, а зокрема конфлікт із Югославією зайняли всю її увагу.

Це був час, коли бої і доля Української Повстанської Армії відбилися великим гомоном по всій Україні, а з її попелищ виріс новий український фенікс — рух національного відродження, далеко небезпечніший для Москви, як усі конфлікти із сателітними державами докупі разом. Китай почав тоді розбудовувати свою внутрішню силу. І хоч це був бурхливий час шукань відповідних доріг та у зв'язку з цим політичних, гарячих дискусій внутрі в китайській комуністичній партії, Китай зростав у силу самим фактом існування твердої центральної влади. Зникли в Китаї щорічні повені, що забирали мільйони жертв, щезли пошесті, що винищували колись цілі провінції, і населення Китаю, яке нараховувало в 1953 році 582 мільйони, в 1964 році вже дійшло до 735 мільйонів, 1975 року досягло 900 мільйонів і, прибуваючи річно кругло на 17-18 мільйонів, нараховує тепер 950 мільйонів. Ця людська маса живе на просторі майже рівному території Америки, але зате із густотою населення понад 250 осіб на квадратну милю, супроти 60 осіб в Америці і 330 в Советському Союзі. Через три роки Китай матиме понад один білльйон населення, яке треба прогородувати, зодягнути і знайти для нього працю. У світлі цих чисел цілком ясно стає, яку політику поведе Китай, коли на півночі і на заході від накинута йому силою та підступом російськими царями кордонів простягаються мільйони квадратних миль дуже слабо заселеної території з непроглядними мінеральними багатствами, яку Китай за історичними правами рахує своєю. Ось у цьому і матеріальна суть китайсько-російського конфлікту. Його політична та історична суть у факті відродження китайських національних амбіцій, відчуття власної сили у світі і почуття потенціальної ваги зорганізо-

ваної на військовий лад однобілльйонової надпотуги.

Два роки тому у внутрішніх китайських дискусіях, нерідко із проливом крові, перемогла прагматична лінія теперішніх володарів, ціллю яких стала не світова революція, але побудова сильного Китаю, із розвинутою промисловістю, озброєною по зуби армією та продуктивним рільництвом. У цьому відношенні Китай скоро знайшов союзників. Ними стали всі ті, хто мав давні порахунки із Росією. В Азії Японія, сама по собі промислова надпотуга, стала на шлях повної співпраці з Китаєм, зокрема, коли Росія не зуміла здобутися навіть на такий незначний жест, щоб віддати Японії загарбані безправно острівці та пів Сахаліну взаміну за її співпрацю в розбудові багатств Сибіру. Замість із москалями, японці пішли з Китаєм, який віддав Японії під повне користування один острівець на Жовтому морі, де знайдено нафту, підписав з Японією один за одним цілу низку торговельних угод, останню в лютому на суму 20 білльйонів доларів і запросив понад 30 тисяч японських інженерів до праці в Китаї, зокрема у Манджурії, яка стала кузницею китайської промисловости.

В Європі експонентом допомоги Китаєві стала Західня Німеччина, яка давно зрозуміла, що, на випадок російської інвазії, ледве чи можна буде серйозно рахувати на американську негайну допомогу і, ставши центральною потугою європейського суходолу, почала інтенсивно допомагати Китаєві у розбудові його сил. Із свого боку Китай уперто заявляє за мілітарне посилення Західньої Європи і тим самим на наших очах росте незвичайно практичний союз двох загрожених Росією партнерів: Китаю і Західньої Європи під проводом Німеччини. Варто згадати, що політика Німеччини, яка силою своєї економічної ваги стала насправді репрезентантом Західньої Європи і, скинувши із себе нарешті почуття вини за злочини Гітлера, починає вести щораз більше самостійну політичну лінію, не оглядаючись на Америку, — не знаходить у Вашингтоні великого схвалення. Але німецька впертість і непорозуміння між нею та Америкою також на економічному полі показують, як пересунувся у світі тягар політичної ініціативи: Америка

його втратила, і наслідки цього факту можуть мати для світу катастрофічне значення. Бо ані Росія, ані Німеччина не визначилися в історії великим політичним розумом, сперши свою політичну гру на звуках маршових колон, у підкованих цвяхами чоботах.

На сьогодні Китай, який складається із п'ятьох культурно-економічних районів, із 18-ма географічними зонами шістьма мовно-економічними групами, об'єднаний духом могутнього національного відродження без видних внутрішніх конфліктів, крім справи Тибету та проблеми національного Китаю на острові Формозі, озброєний атомовою зброєю та ракетами, кількості яких ніхто у світі не знає, розбудовується в усіх площинах свого життя на майбутні несподіванки. Його провідники склали для світу цікаві заяви. Мао тсе-тунг заявив сім років тому, що на випадок атомової війни з Росією Китай може втратити триста мільйонів населення. Решта залишиться, а що буде в Росії? Прем'єр Тенг заявив три тижні тому що Китай не боїться війни з Росією, бо Росія цієї війни виграти не зможе. Навіть, якщо російська армія займе весь північний Китай із 200 мільйонами населення, то 700 мільйонів будуть битися далі.

Мабуть і в Москві думають так само, і не дарма ходили чутки уже в 1969 році, згідно із ревелюціями Гальдемана, співробітника Уряду президента Ніксона, що Москва переконувала Америку про конечність спільної атомової війни проти Китаю. Це було тоді, коли Китай майже ще не мав атомової зброї. В 1971 році Америка змінила свою ворожу до Китаю політику, і Китай прийнято до Об'єднаних Націй; президент Ніксон відбув свою прославлену подорож до Китаю саме тоді, коли знов розійшлися чутки, що маршал Гречко висловився за превентивну війну проти Китаю, і на сьогодні, здається, що на таку війну запізно. Голова китайської комуністичної партії Гуа заявив, що Росія є ворогом Китаю число 1. Це значить також, що Китай є ворогом Росії число 1. За всіма історичними прикладами прийде до війни між ними. Які політичні прогнози з цього грядучого конфлікту для українського народу? Це буде темою нашого майбутнього коментаря.

УНІВЕРСАЛИ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ В СВІТЛІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА

Заходом Правничої Комісії Історично-Філософської Секції НТШ та Т-ва Українських Правників у ЗСА в циклі правничих доповідей 15 лютого ц.р. доповідав голова ТУП у ЗСА д-р Володимир Савчак на тему „Універсали Української Центральної Ради в світлі конституційного права“.

Доповідач підкреслив конституційно правний момент у відродженні Української Держави, як абдикацію царя 15 березня 1917 р., що витворило конституційно-правну порожнечу. Тимчасовий уряд до скликання Установчих Зборів зберігав „імперію без імператора“.

Іншим руслом пішли події на Україні, де українські національні настрої дали поштовх до різних з'їздів у Києві, як також до скликання Всеукраїнського Національного Конгресу в дні 18-21 квітня 1917 р., на яким порушено політично-устроєві справи.

Перший Універсал Центральної Ради з 10/23 червня 1917 р., Другий Універсал з 3/16 липня 1917 р., як також Третій Універсал з 7/20 листопада 1917 р. займалися автономією України й федерацією України з Росією. Третій Універсал визначав характер і устрій Української Держави, в самій назві Українська Народня Республіка.

Автор слушно підкреслив юридично-державно-правне відношення України до Московії, зокрема, коли після абдикації царя Переяславський договір гетьмана Б. Хмельницького з московським царем у 1654 р. про військовий протекторат, внаслідок якого Москва окупувала Україну, став нечинним. Україна розірвала зв'язки з Московією і, коли б була більша національна свідомість українського народу, то проголошена Четвертим Універсалом 22 січня 1918 р. Українська Самостійна Держава могла б утриматися.

Автор докладно проаналізував усі чотири універсали з точки зору конституційного права в аспекті федералістично-автономістичним та самостійницьким. Слід жалувати, що проф. Михайло Грушевський визбувся федералістичних концепцій, які полонили провідних діячів Центральної Ради, аж у березні 1918 р., ставши на самостійницькі позиції.

Після доповіді вив'язалася цікава дискусія.

Д-р Ол. Соколиншин, чл. НТШ і ТУП в ЗСА

 ПОДОБАЄТЬСЯ ВАМ НАШ ЖУРНАЛ?
 ПЕРЕДПЛАТИТЬ ЙОГО ВАШИМ
 БЛИЗЬКИМ

ЧОМУ МОСКВА БУДУЄ НОВУ ТРАНССИБІРСЬКУ МАГІСТРАЛЮ

Будовану в Сибіру Байкальсько-Амурську залізничну магістралю — БАМ — Брежнев назвав „проектом століття“, найбільшою будовою в наших часах. Ця грандіозна магістрала простягнеться на 1.965 миль від міста Усть-Кут поблизу Байкальського озера до найдалі висуненого на схід советського міста Комсомольськ за 565 миль на північ від Владивостока. Закінчена вона буде в 1983 році, а кошти її становитимуть 15 мільярдів доларів — удвоє більше, як кошти побудови алякинського нафтопроводу.

Ще в часах царату російський уряд мріяв про оволодіння сибірськими наземними й підземними скарбами, але на перешкоді цьому стояла їх віддаленість. Один з будівників БАМ'у казав американському кореспондентові: „Коли Господь розподіляв багатства землі, він втомився, діставшись сюди. Тоді він перемішав усе, що в нього залишилось, і розкидав довкола навмання“. Під землею через яку проходить БАМ, криються невичерпні поклади нафти в Західньому Сибіру, вугілля в Нерунґрі та Чульмані, залізна руда і золото на Алдані, діаманти в Якутії, сіль, азбест, молібден, мідь, цина і боксити в різних районах. Експорт усіх цих мінералів до Японії і інших потребуючих країн принесе Москві чужоземну валюту, якої вона потребує, щоб купувати за кордоном машинерію і прецизні прилади.

Траса БАМ'у переходить через гористі райони вулканічного походження і зони вічної марзлоти, де ґрунт відмерзає на поверхні лише в короткий літній період, що ускладнює будівництво вимагаючи закладати під рейками грубий шар бетону. Будівники БАМ'у мають спорудити 3.700 метрів через річки і прокопати численні тунелі (один із них завдовжки 9.5 милі) крізь сім гірських пасом.

Від 1974 року, коли почали будувати БАМ, 100.000 робітників підписали контракти, згідно з якими вони одержують платню втричі більшу (215 доларів місячно), як пересічний робітник в СРСР. Крім того робітники, які в надзвичайно тяжких умовах працюватимуть до кінця будови, в зимових місяцях при температурі мінус 50 ступнів за Фаренгайтом, одержать ухвалену постановою Верховного Совєту бронзову медалю.

Щоб уникнути мовного характеру проблем, пляновники БАМ'у влаштовують окремі робітничі табори для щонайменше 20 національностей: українців, росіян, литовців, молдаван, узбеків та ін. Студенти з Заїру, Чіле, Нігерії та інших африканських і латиноамериканських країн, які вчаться в московському університеті імені Ломумби, працюють на БАМ'і у вакаційний період. На цьому будівництві використовується також численні військові з'єднання.

І все ж робітнича сила становить тут велику проблему. Робітники, перше як підписати контракт, мусять перейти складну перевірку стану здоров'я і численні щеплення. Окремою проблемою є москити, які влітку густими хмарами оточують кожного робітника, пробираючись навіть крізь густі охоронні маски і загрожуючи малярією. В зимові місяці робітникам загрожує відмороження рук і ніг.

Їжу доставляють будівникам БАМ'у літаками, пошта приходить нерегулярно, часто бракує навіть теплого одягу.

Головною причиною, яка спонукала советський уряд у прискіреному темпі реалізувати проєкт будови БАМ'у, є загроза з боку Китаю: дотепер через усю територію Сибіру проходить побудована 73 роки тому поблизу китайського кордону понад рікою Амуром єдина односторова залізнична лінія. „Ріка Чорного Дракона“, як називають китайці Амур, протягом довгих років була предметом диспутів поміж китайським і російським урядами. Прокладаючи нову залізницю на відстані 110-130 миль від кордону, совети хочуть залобити можливість на випадок, якщо китайці переріжуть теперішню магістралу, втратити контакт з величезними територіями своєї імперії поміж європейською частиною СРСР і Пасифіком. Отже, будова БАМ'у має не лише економічні, а й — передусім — стратегічні цілі.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Продовжуючи традицію Фундації ім. Євгена Ковналяця, яка плекає ідею шанування і відзначення постаті незабутнього Полковника, представники революційної ОУН, ОУН і ОУНз уважають за конечне на базі співпраці українських політичних і громадських чинників провести відзначення 40-річчя героїської смерті Провідника української національно-визвольної революції.

Виходячи зі ствердження історичного факту, що постать Полковника, Його чини й ідеї мають загальнонаціональне значення, Діловий комітет святкувань закликає українське громадянство взяти участь у врочистостях в Роттердамі, щоб віддати шану Тому, хто самовіддано служив українській національно-визвольній справі і віддав своє життя за Українську Самостійну Соборну Державу.

Святкування у Роттердамі відбудуться за таким пляном:

28 травня, неділя

год. 9,30 — Святкова Академія в залі **De Doelen, Kruisplein 30, Rotterdam.**

год. 12,00 — Богослуження в церкві **St. Antonius Gesticht, Nieuwe Binnenwer 33.**

год. 16,00 — Панахида і врочистості над могилою Полковника на цвинтарі **Crooswijk.**

До співучасті в підготові святкувань Діловий

В. Гут Кульчицький

НА МАПУ ДИВЛЯЧИСЬ...

Зазначено на цій мапі тільки кордони держав, моря, назви деяких міст та грубими червоними лініями шляхи транспортних літаків, а крапковою лінією шляхи кораблів, якими з початком цього року Москва доставляла до Етіопії потрібний військовий виряд. Для вдумливого обсерватора зразу впадає у вічі три аспекти цієї московської виправи: 1. випадові бази, 2. шляхи транспортування, 3. кінцева мета.

На мапі відношено, що для кораблів випадовою базою було Чорне море, але тільки обізнаний обсерватор може сконкретизувати це узагальнення та ульокувати корабельну базу в українських чорноморських портах. На мапі також тільки зазначено, що літаки вилітали із летовищ у Георгіївську і Ташкенті, і знов же ж тільки обізнаний обсерватор розпізнає, що міста ці лежать на загарбаних Московою землях.

Назви країн, над якими пролітали літаки, виразно зазначені, і тому кожному ясно, що Москва або дістала дозвіл на ті перелети, або порушувала повітряні простори тих країн. Так само, хоч назв Босфору та Дарданелл і Сузького каналу, якими пропливали кораблі, на мапі не подано, та для кожного глядача ясно, що у першому випадку кораблі були у сфері впливів Туреччини, а в другому — Єгипту.

Безпосередня кінцева мета виправи на мапі також виразно позначена — Етіопія.

ВИСОКА СТАВКА

Коли стало ясно, що Москва рішилася масово заангажуватися в Етіопії, на Заході почали розшукувати відповіді на питання: чому комітет запрошує українські Церкви, політичні й громадські установи у вільному світі.

Діловий комітет певний, що українське патріотичне громадянство візьме масову участь у відданні пошани Героєві України, Співбудівничому Української Держави 1918-1921 років, Командирові Осадного Корпусу Січових Стрільців у Києві, Засновникові Української Військової Організації (УВО) й Організації Українських Націоналістів (ОУН).

За Діловий Комітет:

Яків Маковецький, Степан Мудрик, Іван Чорний

му? Висувалися різні відповіді. Шукаючи відповіді найбільш наближеної до правди, Кервін Клос у статті „Цілі Кремлю у басейні Червоного моря” („Менчестер Гардіян”, 19.3.1978) вдається, так би мовити, до джерел. Він наводить слова впливового советського коментатора Всеволода Софінського, який у Московою видаваному тижневнику „Нові Часи” писав: — „Цій території (басейн Червоного моря — ВГК) приділено у стратегічних плянах імперіялістів особливо важливе місце тому, що вона має особливе географічне положення на перехресті Азії й Африки, має першокласні порти в Аданській затоці і над Індійським океаном, але в першу чергу через її близькість до ключових морських шляхів, які сполучають країни-продуценти нафти з Америкою й Європою. Близько 70 відсотків та інших сировинців імпортованих Західною Європою привозиться тими морськими шляхами”.

Свою ж акцію в Етіопії Москва, розуміється, рішилася тим „стратегічним плянам імперіялістів” пошкодити.

ПРИЧИНИ ВОЄН

Але такі намагання дуже небезпечні. Твердить бо Джеофрі Кемп, професор міжнародної політики Тафт університету, в підсумках статті „Нестача і стратегія” („Форейн Ефферс”, січень, 1978): — „Війни через доступ до різних сировин хоч і не є ані конечні, ані необхідні”, але дуже можливі. А їхньою ціллю є або „контролювати, знищити чи обороняти даний сировинцевий район”, або „обороняти чи анектувати райони землі чи моря, які мають чи є близькі до потенційно вартісних сировинців”, або „контролювати шляхи до джерел постачання: повітря, моря... а особливо вузькі протоки”.

І він власне вважає, що „доступ до близько-східної нафти буде залишатися найбільш серйозним, якщо не найбільш правдоподібним, пов'язаним із сировинцями, джерелом конфлікту на найближче десятиліття”.

Тепер, на думку автора, у цім районі рівновага сил. „Але, — перестерігає Дж. Кемп, — на самозадоволення Заходу немає тут місця”.

бо „делікатна рівновага сил . . . може перехилитися на сторону Советського Союзу, якщо стала б одна із великого числа можливих подій, як от зміна режиму в Туреччині, Єгипті чи Савді Аравії.”

Відногуємо: з нашої мапи ясно, що перші дві країни контролюють важливий для Москви шлях кораблів до загроженого району, остання — найбагатше джерело нафти в світі.

ВАГА ТУРЕЧЧИНИ

Праця Антоні Р. де Лука, професора історії Чатгам коледжу п. н. „Советсько-американська політика і турецькі протоки” була написана ще перед масовим заангажуванням Москви в Етіопії, бо опубліковано її в осінньому випуску „Політікел Саянс Квортерлі” за 1977 р. Та вже тоді він твердив, що „в світлі зростаючого затурбування майбутнім Туреччини в НАТО у часі, як советські заінтересування і впливи у східній частині Середземного моря зросли, повосне випробовування дипломатичної сили між З'єднаними Стейтами і Советським Союзом з причини статусу турецьких проток набирає особливого значення”.

У своїй праці проф. де Лука розглядає дипломатичну боротьбу Сталіна, підсилювану погрозами і маніфестуванням мілітарної сили, за опанування Босфорської і Дарданельської проток. Почалася ця боротьба вже на Тегеранській конференції 1943 р., але максимальної напруги досягла щойно по війні 1946 року.

Обвинувачуючи Туреччину, що в часі війни вона дозволяла кораблям держав осі Берлін — Рим — Токіо пропливати через контрольовані нею протоки, Сталін домагався створення спільної турецько-советської оборони тих проток. Туреччина це домагання Сталіна відкинула, але тільки тому, і проф. де Лука це спеціально наголошує, що ЗСА пішли проти свого воєнного союзника і стали по стороні Туреччини. Знов же ж „ця децизія показувала перемогу політики тих урядовців у Державному Департаменті, які вірили, що підтримування незалежності Туреччини стало вітальним інтересом для ЗСА, і що втрата Туреччиною незалежності означала б „виелімінування останньої бар'єри для советського наступу на Перську затоку і Суез”.

Восени 1946 р. Москва відтягнула свої вимоги, але, думає автор, „в умах творців децизій у Москві відступ був тільки тимчасовий”, бо, як то закінчує свою працю проф. де Лука, „не може бути сумніву, що Совети, не зважаючи на велетенську перевагу своєї фльоти на Чорному морі, продовжують дивитися зі страхом на посідання Туреччиною 'ключа до їхнього дому’.”

НЕ ВПЕРЕД, А НАЗАД

За кару, що Туреччина висадила свої війська на Кипрі, Конгрес ЗСА наложив ембарго на доставу американської зброї для Туреччини. Адміністрація Картера тепер старається, щоб Конгрес це ембарго занулював. І тепер думки на цю справу у ЗСА поділені. Найбільш промовисто вказують на цей поділ редакційні двох передових щоденників: „Нью Йорк Таймс” і „Волл Стріт Джорнал”.

Перший виступає проти знесення ембарго тому, що „Греція не менш важлива для південного флянгу НАТО як Туреччина”.

Другий ентузіастично підтримує становище адміністрації Картера тому, що, на його думку, „Греція є приємна країна з милими людьми, але ми не можемо зовсім ігнорувати міркування, що Туреччина є одним із найбільш стратегічних кусків землі на світі. Чей же тут є Дарданелли, старовинна ціль царів . . . і найважливіше: право перелету. Якщо стаціонавні на летовищах советські літаки могли б перелітати над Туреччиною без жадної опозиції, середземноморська фльота ЗСА була б викінчена”.

У світлі наведених вище фактів правильним є становище адміністрації Картера і розумування щоденника „Волл Стріт Джорнал”. Все ж навіть і ця позиція у порівнянні з позицією адміністрації Трумана з 1946 р. є рухом не вперед, а радше назад. Бо хто не вчиться на помилках своїх попередників, той лишається позаду.

Урядовці адміністрації Трумана думали, що Туреччина буде бар'єрою „для советського наступу на Перську затоку і Суез”. Останні події в околиці Рогу Африки показали, що Москва зуміла цю „бар'єру” оминати. Безперечно, якщо „ключ” дальше залишиться в руках ві-

О. Дорда

ДО ПОЛІТИЧНИХ ВИСТУПІВ

Ми з радістю відзначаємо діяльність груп молодих осіб, що оформилися в комітет оборони Валентина Мороза — маємо надію, що політична діяльність молодого покоління є фактом, що вибиває карти з рук тим засуджувачам політики в нашому еміграційному житті, які про це пишуть у нашій пресі. Коли тим старшим особам набридла політика і вони ставлять вимоги до громадянства обходитися без політичних партій, бож політика не веде до добра, вистарчить, мовляв, приглядатися до політичних заходів Москви та уболівати, що Америка не дорівнює в політичній грі Москві, а ми самі не можемо нічого вдіяти, створення і діяльність комітету оборони В. Мороза протиставиться старечій байдужості та апатії й нівелює ці шкідливі прояви.

Об'єднання Жінок ОЧСУ, хоч не запрошене й не повідомлене про виступи комітету, кожноразно підпомагає йому своєю численною прихильністю на маніфестаціях, у протестаційних походах та в розмовах з американськими політиками, бож ще задовго до утворення комітету Мороза воно ці акції успішно провадило в різних містах Америки.

Проте, не все в діяльності згаданого комітету зрозуміле й доступне для нас, і іноді деякі потягнення його незримих провідників нас тривожать. На зборах УККА, членом якого є комітет оборони В. Мороза, ми чули закиди, що громадянство його не підтримує. Це недобре, коли громадянство ставиться байдуже до патріотичної роботи! Ми оцінюємо факт, що молоді пані не замкнулися в колі приватних зацікавлень, а боліють долею нашого народу, який опинився в нестерпних умовах московської колоніальної системи. Ми повинні всеціло підтримувати комітет, мусимо йому допомагати, його популяризувати. Але, як ми вже зазначили, щоб якусь акцію підтримувати, треба мати бодай мінімальні інформації щодо замірів та проєктів тієї акції. На жаль, в діяльності згаданого комітету панує якась дивна засекреченість. Молоді пані ставлять громадянство перед доконані факти, які не

льної Туреччини, то це може мати в остаточній розгрі рішальне значення. Та з понад тридцятирічного досвіду американські політики не зуміли витягнути найважливішого факту; вони не зуміли побачити, що „ключ”, який тримає Туреччина, є не до „дому” Москви, а до „дому” України, та що усунути можна небезпеку повністю не триманням „ключа” від „дому”, а вигнанням московського узурпатора з українського „дому”.

завжди виглядають позитивними й потрібними. Вже раніше закинули тому комітетові, що зрадив саму свою назву: гроші, жертвовані на оборону Валентина Мороза, віддано іншій особі. Пізніша діяльність комітету обмежилася зовсім іншими особами, не Морозом, а справу Мороза відкладено до архіву. Це підсуває тривогу, чи здоровий національний відрив хтось досвідченіший не використовує для цілей, що розходяться з інтересами згаданого комітету. Щоб не бути голосливим — згадаємо згаданий нашої преси про активне зацікавлення останніми роками виключно групами сприяння виконанню гельсінкських угод у Москві та Києві і виступи нашої патріотичної молоді на міжнародних форумах в обороні зовсім незаних і чужих нам людей. З поминенням імен українців, засуджених на довгорічні терміни ув'язнення. З сторінок щоденної преси і видань „Смолоскипу” зникли такі прізвища, як Мороз, Чорновіл, Світличний, Калинець, Осадчий, Сверстюк, не кажучи вже про те, що їх зовсім замовчується на конференціях Сахарова та Амнесії. Нас стривожила вістка, що навіть на Београдській конференції, куди вибралася трійка членів комітету оборони Мороза, проголошувалося виключно справу Руденка і Тихого, а не взагалі українських політичних в'язнів.

Невже українці не підлягають опіці й обороні на міжнародних форумах?

Очевидно, не можна вірити усім, хто приїжджає з Советського Союзу і ніби становить перше джерело інформації про політичних в'язнів. Люди на волі абсолютно ізольовані від в'язнів, хіба ті, що їхні близькі є в'язнями. Екс-генерал Григоренко повторив за Андроповим, що українців не випустять ніколи з Советського Союзу, як москалів чи жидів. Цій песимістичній прогнозі не треба вірити, треба працювати, об'єднуватися і боротися. Молодим членам комітету як і всій патріотичній частині еміграції треба, взявши до уваги ці деструктивні енуціяції, присвятити увагу тільки українським в'язням. Про москалів і жидів дбають впливові, багаті жидівські громади, про українців мусимо дбати ми самі.

Щоб праця молоді патріотичної групи не пішла на марне, щоб вона мала повне довір'я своїх батьків, вона мусить протиставитись своїм невибраним провідникам, мусить відкинути їхні меркантильні спонуки і працювати самостійно, бо „спільність інтересів” виводила нас кожного разу під „дурного хату”. „Дружба народів”, перенесена на Захід, наглядно нам показує, що вона дає українцям. Тож не забувайте про українців, молоді патріотки в Америці!

**ЧИ ПОЖЕРТВУВАЛИ ВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД
„ВІСНИКА”?**

ному будівництві на Україні, працював на курсах українізації вчительства, потім став викладачем Учительського інституту в Полтаві, згодом — доцентом психології і педагогіки в університеті, що створився в Полтаві, але проіснував недовго. Як директор Учительської семінарії Григорій Ващенко підносить цей навчальний заклад на високий рівень.

У 1925 році Григорія Ващенка кваліфікували професором педагогіки, і він керував катедрою педагогіки, а з 1930 року — аспірантурою в Педагогічному інституті. У наступних роках з підсиленням переслідувань української культури проф. Ващенко був обвинувачений у „буржуазному націоналізмі”, втратив посаду, змушений був залишити Україну і працювати в Надволжі. Лише в 1940 році він повернувся до рідного краю, де його застала війна. Під кінець війни він опинився на еміграції, де після капітуляції Німеччини став професором Українського Вільного Університету, ректором Православної Богословської Академії, дійсним членом УВАН і НТШ.

Творчий доробок проф. Ващенка складається з 60 наукових праць на різні педагогічні теми: підручник з педагогіки „Загальні методи навчання”, що використовувався в педагогічних школах до 1933 року, багато праць про психологію дитинства, життя, мислення і мови, які він писав під впливом швейцарського психолога Піяже. Зацікавившись поглядом цього вченого, проф. Ващенко розвинув власну концепцію мови та мислення, що розходила з думками Піяже. При виїзді з України більшість цих праць загинула.

На еміграції в Німеччині проф. Ващенко написав багато статей, які містив у різних газетах та журналах, головні в „Українській Трибуні”, „Українському Самостійнику”, „Шляху Перемоги”, „Авангарді”, „Визвольному Шляху”. Найзнаменнішими з тих статей були: „Темпераментні властивості українського народу”, „Героїзм”, „Що таке містика” та численні інші.

Українська молодь, яку все своє життя гаряче любив проф. Ващенко і з такою дбайливістю прищеплював їй національні ідеали, стала предметом його особливої уваги після створення молодечої організації СУМ, як відновлення

організації, що її заснував Микола Павлушков на рідних землях. З молодечим ентузіазмом, маючи понад 79 років, брав проф. Ващенко участь у праці СУМ'у, виступав з доповідями на сумівських зборах, писав у сумівській пресі на теми, що цікавили молодь і за свою віддану працю одержав звання почесного члена СУМ'у.

Своєю основною метою проф. Ващенко вважав створення національної педагогіки і працював у цій ділянці 30 років. Він розглянув величезний матеріал, опрацював твори Платона та Арістотеля, мислителя середньовіччя Амоса Коменського, Руссо і Пестальоці, численних інших педагогів і теоретиків виховання. До створеної ще на Україні основної частини дидактики „Загальні методи навчання” він додав дальші праці: „Система освіти в самостійній Україні”, „Система навчання” і „Організаційні форми навчання”. З ділянки педагогіки невтомний учений написав книжки: „Виховний ідеал”, „Християнство і майбутність людства” та „Основні завдання виховання української молоді”, з питань морального виховання: „Виховання волі і характеру”; з питань естетичного виховання: „Виховна роль мистецтва” і „Засади естетичного виховання” і до того додав „Тіло-виховання як засіб виховання волі і характеру”. Всі ці книжки, взяті разом, становлять повний курс української національної педагогіки.

Останні роки свого життя проф. Ващенко прожив на мюнхенському передмісті Людвігсфельді і навіки спочив 2 травня 1967 року. Похорон відбувся 5 травня на кладовищі Вальдфрідгоф, де похований Степан Бандера, який дуже поважав і високо цинив працю вченого.

Пам'ять про проф. Ващенка, видатного науковця, великого патріота, кристалево чисту під моральним оглядом людину лишилась незабутня, як нестертою залишилась його велетенська наукова праця і створена ним українська національна педагогіка.

НОЇВ КОВЧЕГ НА ПОТОМАЦІ

Здивовані мешканці Вашингтону недавно спостерігали незвичайне явище: до берега Потомаку причалила велика баржа і з неї, як з Ноевого ковчега, посунули до Капітолю „всякої тварі по парі”. На мармурових сходах Капітолю стовпилися кози, ін-

САЛЮТ У ВІЧНІСТЬ

(Слово голови ООЧСУ ред. Ігната Білинського над могилою бл. п. д-ра Володимира Нестерчука, провідного члена Головної Управи ООЧСУ, 11 березня 1978 р., в Нью Йорку)

Горем прибита Достойна Родино! Смутком оповиті Дорогі Друзі! Жалобна Українська Громадо!

На нескінченному шляху у Вічність, далеко від рідної землі, в розритій могилі нова домовина, в якій вічним сном спочинуть тлінні останки найдорожчого Чоловіка й Батька, провідного члена Українського Визвольного Фронту, незаступного члена Головної Управи Організації Оборони Чотирьох Свобід України — бл. п. д-ра Володимира Нестерчука, який своє трудолюбне життя присвятив відданій, безкорисливій, ідейній праці своєму народові.

Волею Всевишнього несподівано обірвалася нитка життя нашого дорогого Друга Володимира, у розпалі праці, плянувань і незавершених стремлінь, що визначали його глибокоідейний стиль життя, духову стійкість, інтелектуальну зрівноваженість і наскрізь людяне серце.

Не часто зустрічаємо в житті людину, про яку можемо сказати — це справді добра людина з Богом даними прикметами скромности, шляхетности і самопосягати в любові для свого народу, аж до меж самовідданости. Такими прикметами, що характеризують велич духа людини, визначався від зарання свого юного життя бл. п. д-р Володимир Нестерчук.

На канві життєвого шляху друга Володимира, який зростав у патріотичній родині судового службовця в Тернополі, в Західній Україні, від зарання юности слідне невгомне стремління здобувати знання, щоб поповнити провідну інтелектуальну верству свого народу. Закінчивши середню освіту й Торговельну Школу, він продовжує в Університеті Івана Казимира студії на факультеті правничих наук, які

.....

дики, кури, навіть мули. В такий спосіб фермери демонстрували свої вимоги підвищити ціни на продукти сільського господарства.

Непроханих гостей випровадили зі сходів Капітолію з поміччю поліційних собак. Чи допомогла фермерам така оригінальна демонстрація?

завершує докторатом. Уже в Америці доповнює свою високу освіту студіями з економічної адміністрації.

Виростав друг Володимир у бурхливий час, коли в активному спротиві окупантові української землі формувалось нове — революційне українське покоління, яке в боротьбі за національно-державні права своєї нації змагало завершити початий батьками процес державницького становлення України. Творчі ідеї українського революційного націоналізму заволоділи серцем і душею друга Володимира, і він в рядах Організації Українських Націоналістів формував і ставив свою духовність, залишившись вірним і зразковим провідним членом ОУН до останніх днів свого життя.

У кожному часі, в кожних обставинах і на кожному посту друг Володимир служив українській справі всім своїм знанням і всіма своїми силами й здібностями, у професійній, громадській, політичній і організаційній праці. Його інтелектуальні спроможності й творча енергія, а теж ідейна постава до життя, віддзеркалені в його академічній праці викладача церковного права в Українському Вільному Університеті, в діяльності Наукового Товариства ім. Шевченка у ЗСА, де був він членом Головної Управи і фінансовим референтом, у громадській праці на постах у керівництві Федерації Християнських Робітників та Об'єднання Українців у Франції, якого був головою, в розбудові ділянки українського економічного життя в Америці, на посту голови Кредитової Кооперативи „Самопоміч” і в Управі Централі Українських Кооператив в Америці, у праці в керівних органах Українського Конгресового Комітету Америки та в багатьох інших українських організаціях і установах, зокрема у відданій довголітній творчій праці в Головній Управі Організації Оборони Чотирьох Свобід України, на постах генерального секретаря і фінансового референта.

Відхід у Вічність цього зразкового українсь-

кого патріота, стійкого самостійника-націоналіста й високого рівня громадського й політичного діяча залишає наглядну прогалину не тільки в рядах Українського Визвольного Фронту, але й у житті всієї української спільноти, головно в рядах активних працівників ООЧСУ.

Віддаючи дружній салют від Головної Управи і всього членства ООЧСУ, на шляху у Вічність, в пошані клонимо голови перед духом Твоїм, дорогий Друже Володимире, у щиросердечній подяці й глибокій скорботі по втраті того, хто непохитно маршував з нами в колонах ООЧСУ, хто змагався й боровся за здійснення ідеалу волі для поєволеного, але нескореного українського народу, хто прикладом свого життя став світочем на тернистому шляху до величної мети, хто ніколи не ждав ні признання, ні подяки.

І хоч не судилось Тобі, друже Володимире, дійти до цієї мети, Ти чесно пройшов життєвий шлях і зразково сповнив важкі обов'язки українського патріота-націоналіста.

Силою Божого й природного закону Твій відхід у Вічність послабив і прорідив наші ряди, однак ми, друзі Твої в ідеї й боротьбі, йтимемо далі до цієї ж самої цілі, до якої Ти непохитно прямував.

Ми не прощаємося з Тобою, дорогий Друже Володимире, бо дух твій витатиме між нами, бо в ідеї і чині ми з'єднані з Тобою, як з'єднані у символі — мертві — живі й ненароджені — у вічному бутті нації.

Пам'ять про Тебе, незабутній Друже Володимире, залишиться назавжди живою у наших серцях, а теж і в серцях тих, які прийдуть нам на зміну. А коли пощастить нам дійти до мети, вкажемо українському народові на твою шляхетну Постать, як одного з тих в когорті ідейних українських націоналістів, хто все своє життя сповнив любов'ю і самовідданим трудом у боротьбі за кращу долю свого народу.

Хай славна пам'ять про Тебе не промине!

Достойній, горем прибитій Родині Головна Управа ООЧСУ в імені всього членства висловлює найглибше співчуття.

ОСТАННІЙ АВТОГРАФ

(Пам'яті д-ра Ярослава Гриневича, 1898-1978)

Після похорону сл. п. д-ра Вол. Нестерчука, чільного члена Організації Українського Визвольного Фронту, в суботу 11 березня 1978 р. о год. 5-ій в залі Пластового Дому в Нью Йорку відбувалися Святочні Сходини, улаштовані Філологічною Секцією Товариства ім. Шевченка. Ті урочистості відкрив, згідно із традицією, цитатами з „Псалмів” Тараса Шевченка заступник голови НТШ в ЗСА проф. о. д-р Мелетій Войнар. Доповідали д-р Василь Верган, покійний уже д-р Микола Вацик, науковий секретар проф. д-р Микола Чировський і голова Американського НТШ проф. д-р Ярослав Падох.

Серед невеличкої аудиторії був присутній і член НТШ д-р Ярослав Гриневич. Побачивши мене, він передав мені свою книжечку „В ім'я правди”, видану в Нью Йорку ще 1972 р., прохаючи примістити її в публічній бібліотеці, де я працюю. Цю книжечку я дістав уже раніше від автора, але, як бібліотекар, маю звичку збирати від авторів видань їхні автографи. Тож я попросив д-ра Гриневича написати мені скромну присвяту. Автор скоренько написав на титульній сторінці: „Для шановного д-ра Ол. Соколишина” і передав мені.

Я не раз писав рецензії на праці д-ра Гриневича, брав їх до бібліотеки й каталогував. Часто радив йому, де можна дістати певні твори, потрібні йому для його статей.

Ми заізналися в 50-их роках у Нью Йорку, заприятелювали, співпрацювали у Відділі УК-АК та Українському Народньому Університеті при Головних Управах ООЧСУ і СУМА. Ніхто не міг припускати, що 24 березня 1978 р. д-р Ярослав Гриневич помре.

Дізнався я про це аж у неділю 26 березня, коли вертався в Асторії з церкви. У „Свободі” з 29 березня прочитав клеписдру, що того самого дня ввечері в Яреми буде Панахида, на яку я прибув, щоб віддати останній поклін Покійному. Відправив її парох Української Католицької Церкви св. Юра в Нью Йорку о. д-р Володимир Гавліч, ЧСВВ. Опісля прощалися з Покійним від УСС'ів д-р Ст. Ріпецький, від Пласту пані Куровицька, від 11-го Відділу ООЧСУ Богдан Качор, від Комітету Об'єднаних Укра-

їнсько-Американських Організацій Нью Йорку — Відділ УККА інж. Євген Івашків, від Об'єднання Кол. Вояків Українців в Америці (ОВВ-УА) в імені неprisутнього голови д-р Ів. Козака, п. Мик. Турецький, який був секретарем Покійного, коли той очолював Об'єднані Організації Нью Йорку; від учасників Українських Визвольних Змагань п. Комарницький. Товариші по зброї, УСС-и, відспівали стрілецьку пісню: „Видиш, брате мій...”

Сл. п. д-р Ярослав Гриневи́ч народився 31 березня 1898 р. у Львові, як син Осипа і Катрі, відомої української письменниці. Студіював право у Львівському університеті в роках 1916-1917 та в Краківському у роках 1922-1923. В 1935 р. працював як адвокат у Надвірні, де перебував до приходу большевиків у 1939 р. Від 1911 р. належав до Пласту, був УСС-ом у 1916-1918 рр.; і брав участь у Листопадовому Зриві; був старшиною УГА в 1919-1920 рр. На еміграції був діяльний у таборі в Берхтенсгаден-Німеччина, звідки виемігрував до ЗСА. Був членом НТШ, членом 11-го Відділу ООЧСУ, належав до Спільки Українських Журналістів Америки, Об'єднання Українських Письменників, Літературно-Мистецького Клубу в Нью Йорку, Товариства Українських Правників. Був головою Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Нью Йорку-Відділ УККА в 1965-1966 та редактором „Вістей” тієї організації. Був керівником Народнього Університету при ГУ ООЧСУ та СУМА в Нью Йорку, де виступив з рядом цінних доповідей про Листопадовий Зрив, УСС-ів, Ів. Франка, Г. Шевченка, польсько-українські відносини й ін. Дописував до різних часописів і журналів, зокрема до „Вісника ООЧСУ”. Є автором понад 300 статей та есеїв, а також п'єси „Наступ на Бірчу”, біографічного нарису „Катря Гриневи́чева”, літературної розвідки „Віруючий Франко”, „Доля України на митарствах” та ін. Бувши симпатиком Організацій Українського Визвольного Фронту він, як колишній УСС, передавав традиції „Червоної Калини” нашій молоді з СУМА і Пласту. Належав до Братства УСС-ів, зокрема до його Видавничої та Історично-Архівної Комісії й ін.

Ще 21 березня на сторінках „Свободи”, появилася його посмертна згадка про сл. п. мгра

Євгена Лозинського, яка закінчується такими словами: „А він, сл. п. Євген Лозинський (помер 17 грудня 1977 р.), житиме в ідеї Вічної України, для якої йшов тернистим шляхом ціле своє життя”. Ці слова можна прикласти і до покійного д-ра Ярослава Гриневи́ча.

Д-р Ол. Соколинши

З глибоким смутком повідомляємо
Членство ООЧСУ і Українську Громаду
про смерть члена Відділу
в Омазі, Небраска,

сл. п. МИРОНА ІВАСИКА

що відійшов у вічність 16 березня 1978 року. Похорон відбувся 18-го березня.

Народився Мирон Івасик в с. Бушковичі, повіт Перемиський, Західня Україна. Залучив у глибокому горі дружину Анну, сина Ігоря, трох доньок і шестеро внуків.

Вічна Йому пам'ять!

Управа Відділу

З сумом повідомляємо Членство ООЧСУ та
Українське Громадянство, що 24-го березня
1978 р., відійшов у Вічність
Бл. п. д-р прав

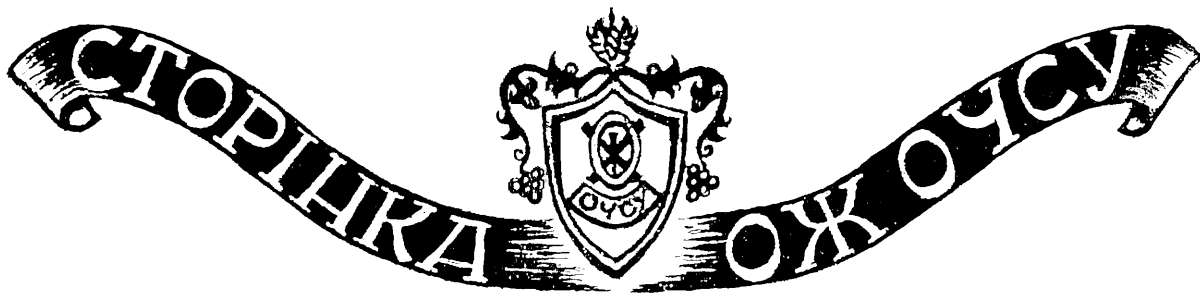
ЯРОСЛАВ ГРИНЕВИЧ

нар. 1898 р. у Львові, хорунжий Українських Січових Стрільців та УГА, адвокат в Надвірній, Грубешові і Болехові, кол. ректор Народнього Університету ООЧСУ і постійний співробітник „Вісника”.

ПОХОРОН відбувся в четвер 30 березня з церкви св. Юра на цвинтар св. Раймонда, Бронкс, Н. Й.

Опечаленій Родині наші глибокі вислови співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА ООЧСУ
РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
„ВІСНИКА”

ГІДНЕ ВШАНУВАННЯ ЖІНКИ-ГЕРОЇНІ

На останній конференції ОЖ ОЧСУ в Нью Йорку ми дістали вказівку нашої голови Уляни Целевич, щоб щогорічне святкування Жінки-Героїні присвятити сучасній героїні в Україні, що бореться, карається, але не кається. В такому характері відбулося 18 березня свято „Жінки-Героїні” у Філядельфії, що було образом політичної зрілості нашого зорганізованого жіноцтва.

Це традиційне свято жіночих організацій, цього року зорганізоване і проведене Об'єднанням Жінок ОЧСУ, своєю настановою та програмою було суцільно соборне. В програму свята включилися мистецькі сили чотирьох жіночих організацій: Окружної Ради СУА, Золотого Хреста, Православного Сестрицтва та ОЖ ОЧСУ. На сцені висів великий портрет Алли Горської, прибраний вишитим рушником та жалобною стрічкою, побіч були портрети Олени Теліги і невідомої героїні-гуцулки з автоматом у руках. Вище виднів напис у кольорах національного прапора „Слава Героїням!”

Голова Відділу ОЖ ОЧСУ Люба Сілецька відкрила свято коротким словом, доповідь виголосила Ляриса Лозинська-Кий про героїчних українок, якими рясніє наша історія. Невідомі ширшому загальному моменту героїчної боротьби і смерти упівок Зоні Галькевич (Богдани — Зені) і Галини Столярівни витиснули сльози з очей приявних. У програмі були сольоспіви Надії Оранської та Марії Лисяк, при фортепіановому супроводі Ірини Чуми, деклямації Галі Горасцької, Павлини Кулинич та Ангелини Лимаренко. Виступало тріо бандуристів: Петро Гурський, Іван Праско та Сергій Ковальчук. Заключне слово виголосила д-р Наталія Мазурек. Всі ці виступи членів поодиноких товариств були на високому рівні, дуже сподобалися публіці, а в організаторів залишили задоволення, що ось так спільними силами, без різниці віросповідань чи політичних переконань, вони з'єдналися в пошануванні українських героїнь. **О. К.**

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОЖ ОЧСУ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

У неділю 1-го квітня ц.р. відбулися річні Загальні Збори філядельфійського відділу ОЖ ОЧСУ, які відкрила голова, Люба Сілецька, а вела президія: Теофіля Ганушевська — голова, Іванна Климовська — секретарка та Ярослава Савчак — членка.

Після відчитання протоколу, проголошено привіти від Уляни Целевич, голови Централі, та від членок. Особисто склали привіти проф. д-р Петро Стерчо від відділу УККА, від УІС проф. Іван Струк і від 6-го Відділу ООЧСУ Володимир Повзанюк.

Із звітів було видно, що Відділ виявив чималу діяльність у тісній співпраці з іншими організаціями УВФ, як також з місцевим УККА. Після абсолюторії, номінаційна комісія запропонувала склад нової Управи: Люба Сілецька — голова, Анізія Мірчук, Марія Лисяк — заступниці, Теодора Волянюк — секретарка, Ірина Ковальчин — касирка, Теофіля Ганушевська — культ.-освітня референтка, Ярослава Куліш — імпрезова, Марія Лисяк, Теодора Волянюк — організаційні, Іванна Климовська — пресова, Дарія Ганкевич, Анна Іваницька, Анна Масник, Марія Флюнт, Февронія Кушнір — господарські, — Леся Безбородько, Марія Андріївська, Надія Максимюк — суспільна опіка, Ярослава Савчак, Олена Казанівська, Галина Утриско — Контрольна комісія, Оксана Колінко, Галина Утриско — Товариський суд, Анна Іваницька, Марія Романенчук — вільні члени, Ірина Чума та Зоя Маркович — музичні референтки.

Нововибрана голова Люба Сілецька закликала членів нововибраної Управи до активної співпраці. Збори мали діловий характер, звітування було коротке й речеве. Учасники радісними оплесками прийняли новозасновану молодецьку секцію.

Іванна Климовська, прес. реф.

В. Гаврилюк

ВЕСНЯНКА

Переді мною скатерть саду —
галуззя, зела, квіти.
Та не зумію описати,
як колывас нею вітер.

Земля всі снів хмари
згорнула над собою,
а вітер соняшно дударить
отарною ніби дудою.

1970.

Леся Лисак-Тивонюк

“ГУЛЯННЯ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ”

— Здорові були, тітко Ганно! — Ігор став у дверях хати.

— Спасибі, що загостив! — всміхнулася. — Давненько вже тебе бачила. Заходь у хату.

— Мені ніколи, — тримав клямку. — Хотів тільки спитати, чи могли б ми у вашій хаті увечері погуляти? А ви переночували б у сусідів.

— Важко відмовити тобі, бо ти мені рідний. Мого покійного брата внук. Та сусіди жалітимуться на галас і крики. А що це у вас за свято?

— Нічого особливого, просто з нудьги хочеться погуляти. Черв'яка у чарці втопити хочемо, — засміявся. — А ви, тітко, не бійтеся. Хуліганства не буде! Випиватимемо потихеньку, по-культурному...

Взяла хлопця за руку, посадила біля себе. — Кажеш, нудьгу в пляшці втопити хочете? Ой, недобре, синку, недобре! Коли мені й моїм ровесникам було стільки років, як тобі, не до гулянь нам було! Пограбувала советська влада останню зернину. З голоду цілі села пухли і вмирали. А москалі нашим хлібом, нашою кров'ю наживалися.

— Тітко!

— Ти мене послухай, бо про це ані в школі не вчили, ані в ніякій книжці не прочитаєш. Це нелюдське знущання записалося тут, у сивій голові. Годі вже мовчати. Хто промовчує злочин, винен перед Господом. Боюсь стати перед Божим Судом з цим гріхом. Я вірю у Господа.

— Тітко, радянська конституція дає свободу релігії.

— Вітром записана ця свобода! Де ж вона була, як зневажали, безчестили, руйнували храми по всій нашій землі? Де вона була, як валили церкву у нашому селі? А збудували цей Божий дім ще за козацьких часів. Твої діди-прадіди там молилися, а тепер стоїть на цьому місці будинок, в якому ведеться безбожницька пропаганда. Де ж тут свобода, питаю, коли людину позбавили батьківської спадщини і приневолюють відректися рідного?

— Тітко, коли б хтось почув, було б вам лихо!

— Ось сам признав, що правди не вільно казати. Арештують, засудять — і пропала людина. Ти, може, не знаєш, бо в газетах не пишуть, скільки людей погубили за те, що наважилися казати те, що думають! Скільки загинуло і тих, що мовчали, бо їм пришили не-поповнені злочини. А знаєш чому? Щоб залякати людей. Щоб зробити їх покірними, як вівці. Щоб і не наважувались думати інакше, як наказує советська влада. Бо коли думаєш інакше, як наказує партія, ти вже „ворог народу”. Хіба ж я й інші, що люблять і шанують рідне, бажають лиха рідному народові? Ось, подумай: у нашого народу є своя прекрасна мова, а де ж її право? „Русским языком” заглушити її намагаються! Буцімто „всьо равно”, якою мовою наш нарід говоритиме. А що б ти сказав, коли б хтось відрікся рідної матері і став величати матір'ю чужу, лукаву жінку? Що б ти подумав про такого сина?

Похнюпив голову, мовчав.

— Та правди не уб'єш і не заховаєш під землею. Я не одна, що бунтується проти брехні та кривди. Поглянь, послухай. Кого запроторюють у концтабори? Не злодіїв і вбивників, а чесних українців, які впімнулися про свої права. Вже й світ про них знає, про їхні страждання.

Підвів голову. — Чув і я про них. Це ті, що борються за права людини і народу. Дивне воно у нас: вчить партія що ми найвільніша країна в світі, а насправді хто тут вільний?

Піднісся зі стільця. — Я вже піду, тітко.

Лагідно взяла його руку. — Може лихий на мене, що розбурхала душу?

— Ні, це треба було пригадати. Багато чого прийдеться мені передумати. Я ще до вас зайду.

Стояв у дверях. Якось інакше дивився на неї. Раптом пробігла усмішка по устах: — Отож, гуляння не відбудеться!

СВЯТ-ВЕЧІР У ДЖЕРЗІ СИТІ

Як і минулими роками, громада в Джерзі Сіті влаштувала за старим стилем різдвяну трапезу, господарями якої були під керівництвом інж. Івана Кравчука Відділ ООЧСУ й Осередок СУМА.

В просторій залі Українського Народнього Дому

святочно накриті столи: мерехтять ялинки; щось тепле, рідне ворухиться під серцем... Сідаємо, знайомимось... А там і гості з Байону, і з Ірвінгтону — всі гуртують. До мікрофона підходить голова Відділу ООЧСУ: „На небі зірка засяла! — на залі затихло... Христос рождається! — Славім Його!”

Статочний господар, пан Бура вносить сніп пшениці, побіч нього двоє діточок з в'язанками сіна, господині пані Надія Кравчук застеляє стіл, кладе колач, ставить свічки, а господар тим часом віншує по-давньо-давньому.

Думки, мов сполохані горобці, пурхнули й полетіли далеко-далеко, аж у засніжене подільське село. Там, на самому його краю, під скелею високої липи (скільки разів ми дитьми спинались по них аж на самий верх!). А ось потічок дзюрчить — ні, він тепер замерз — по ньому ми ховались у такій порі. А ось і приходство. Так старший брат вніс до великої кухні сніп пшениці і віншував. На цю хвилину я ж чекала цілий день. Боже, як давно це було! І мимоволі здригаюсь: там тепер уже ні церкви, ні приходства немає. Оповідали мені, що село майже цілком спалене. Над Стрипою проходили завзяті бої між двома окупантами.

Вертаюсь думкою на залю. Тут уже сумівка Шеремета виголошує вірш, присвячений ровесникам в Україні, і засвічує свічки. Підноситься завіса. На сцені — ліс і молодий хлопчина. Чого він тут заблукався? Пішов до повстанців батька шукати... Діти СУМА під режисурою Олі Галькович поставили п'єсу В. Радзиковича „Різдво в лісі”. Слідкую за грою дітей, а думки знову ген далеко-далеко. Це вже не п'єса на сцені в Джерзі Ситі, що її грають діти, які ніколи України не бачили. Але вони чули про неї від своїх батьків і стараються її зрозуміти й любити по-своєму. Це — трагедія сотень і тисяч молоді нашого народу, це розпач і страж-

дання українських матерів, це — криваві, але героїчні сторінки історії України.

Відживають сцени з прочитаного, пережитого, розповіді борців за волю. Якби Карпати могли заговорити... Скільки лягло їх у нерівному бою! А скільки вмирає ще сьогодні в далекій Московії?!

Коли завіса запала, вони — більші й менші, дівчатка й хлопчики — поприбігали зі сцени на залю, щоб засісти коло своїх батьків, а мені мимоволі згадалися слова Валентина Мороза: „Асиміляція — це викрадення з народу певної суми людей. Асиміляція є розбиттям традиційних структур — процес далеко не механічний. Скоріше це тонка хемічна реакція, в результаті якої з нації видаляють отой цемент, скріплюючий елемент, завдяки якому вона тримається вкупі, як нація. Хай від нації залишиться десята частина — але з повноцінною духовістю це ще не фатально. Із шматочка повноцінної вербової гілочки виросте цілий вербовий гай”... Ці гороб'ята-сумівці — це ота вербова гілка, з якої виросте цілий вербовий гай...

До мікрофона підходить голова Відділу ООЧСУ інженер І. Кравчук зі святочною доповіддю: про містерію Різдвяної ночі... втечу Святої Родини... Голготу... подібність долі України... радість, що в нас вона зі смутком обнімається... І так доповідач перейшов до події, яка відбулася в навечір'я Різдва 1932-го року. Події, яка сколихнула цілою Галичиною і широким відгомном пронеслась по світу: на в'язничному подвір'ю Бригідок у Львові ворог-окупант перервав нитку життя двох молодих українських націоналістів-революціонерів Біласа і Данилишина.

Враз із доповідачем присутні зі сльозами в очах переживають трагедію ночі, коли увесь християнських католицький світ приготувався святкувати прихід Спасителя. І мимоволі нагадалися слова з розповіді сестри тоді страченого Василя Біласа: „Не було в нас ні пісні, ні сміху з того дня. Десять років ми не засідали до свят-вечірнього стола... Тільки у Свят-Вечір і Різдвяну Ніч під нашими вікнами з'являлися менші й більші групи колядників, які, відспівавши коляду, зникали, не входячи до хати. Інколи це були знайомі люди і члени товариств, а деколи — далекі, незнайомі обличчя, що співали коляди, яких ми ні раніше, ні опісля не чули. У тих колядах часто повторювались найдорожчі нам імена...”

Сумівка Нуся Вох прочитала благословення від патріярха Йосифа, отець парох провів молитву, поблагословив просфору і пані, що від самого ранку, а може й від учора працювали, разом з сумівками почали розносити на столи дванадцять традиційних страв.

Перед мікрофоном з'явилась всіма люблена артистка й громадська діячка, голова Відділу ОЖ ОЧСУ в Ньюарку, Іванна Кононів, що своїм милим голосом проспівала кілька колядок — спочатку

ПАМ'ЯТІ АЛЛИ ГОРСЬКОЇ

Присвячую ОЖ ОЧСУ

Круком вістка: убили Горську
І мозаїку знищили теж!..
Твій Шевченко — воскрес в Нью Йорку
І повернеться в сяйві пожеж.

Він освітить усю Україну,
І великими стануть малі,
І свободи червона калина
Зацвіте на козацькій землі.

А мистець? — хоч на світі нестало
(Не здригнулась московська рука!) —
Будеш жити у Каневі, А.лю,
Як найкраща Шевченка дочка.

Леонід Полтава

КУЛЬТУРА МОВИ

(Продовження)

Вигода, вигóда. Це слово з наголосом на першому складі означає користь, зиск, прибуток — залежно від контексту. Наприклад: „З цього підприємства він має велику вигóду. Це ж слово з наголосом на другому складі означає зручність, добру обладнаність житла, комфортабельність. Наприклад: „Це був чудовий готель з усіма вигóдами”. Крім значення і наголосу, слова **вигода** відрізняються й фонетично у формі родового відмінка множини: **вигід**. („Цей спосіб виробництва дає багато вигід”) і **вигод** („у цьому мешканні багато вигод”).

Виключно, ви́нятково. **Виключно** означає „лише”, „тільки”. Часто слово **виключно** неправильно вживають у значенні „надзвичайно”, „дуже”, тобто там, де треба вжити **ви́нятково**. Наприклад: „Остання обставина має **виключно** серйозне значення”. Треба: „Остання обставина має **ви́нятково** серйозне значення”. **Ви́нятково** означає „дуже”, „надзвичайно”, „особливо”, „не так, як усі”. Інколи слово „**ви́нятково**” помилково вживають у значенні „тільки”, тобто замість „**виключно**”. Наприклад: „Ця проблема має для мене **ви́нятково** науковий інтерес (замість „**виключно** науковий”).

Висвітлювати в літературній мові вживається в переносному значенні, як синонім до слів **показувати, розкривати, пояснювати**. Замість **висвітлювати, висвітлення** не можна вживати **освітлювати, освітлення**.

Відігравати (не відогравати) ролю. Цей фразеологізм відповідає словосполученню „мати значення”. Часто у живій і писаній мові слово

сама, а далі разом з усією Свят-Вечірньою родиною.

На цю традиційну Святу Вечерю ми зійшлись, щоб у народженні Спасителя злучитися з нашим народом — там, в Україні; побути думками з тими, що стоять на сторожі нашої духовости, вибираючи тернистий шлях життя; щоб думками й серцем полинути до тих, що „у холоді сірих вуглів, у ненагрітому царстві сірого зимна” терплять наругу й знущання; до тих, що в тривозі й розпуці; до тих, що своєю безкомпромісовою поставою до ворога пишуть світлі сторінки історії України.

Люба Чайковська-Парубчак

„відігравати” поєднують із словом „значення”, утворюючи неправильний вислів „відігравати значення”.

Відноситися. У математиці виражає зв'язок між членами пропорції. Наприклад: „**А** так відноситься до **В**, як **С** відноситься до **Д**”. Слово **відноситься** вживається також у логіці, філософії, взагалі в книжних стилях мови. Коли мають на увазі спілкування, поводження з кимсь, вияв думки про когось або щось, треба вживати слово **ставитися**, а не **відноситися**. Якщо йдеться про належність до певного кола, групи, категорії людей, періоду часу і т.ін., треба вживати дієслово **належить** (залежно від контексту **припадає**). **Стосунок, відношення** до когось або чогось може передаватися словом **стосуватися**. Коли йдеться про байдужість особи до якоїсь обставини чи дії іншої особи, інколи — про демонстративну незацікавленість, вживають форму „**не обходить**” (Мене пісні й пророцтва **не обходять**). Леся Українка).

Відносно. Як прислівник уживається в значенні „більш-менш”, „порівняно”, „розмірно”. Наприклад: „Стан невагомості космонавт переносив **відносно** добре”. Як прийменник слово **відносно** вживається з родовим відмінком: „**Відносно** поведінки цих учнів буде окрема розмова”. В цьому значенні стилістично краще вживати синоніми **щодо, про**: „**Щодо** поведінки (про поведінку) у цих учнів буде окрема розмова”.

Втрачати. Здебільшого це слово вживається, коли йдеться про втрату чи шкоду абстрактного характеру (**втрачати ілюзії, надії, спокій, розум, свідомість, пам'ять, честь, сором**). **Втрачати** вживається також, коли йдеться про шкоду матеріальну, але не пов'язану із загубленням чогось. Інколи дієслово **втрачати** плутають з **губити**.

Галицизми, галліцизми. Дехто не усвідомлює різниці між цими двома словами. Галицизм — назва західньоукраїнського діалектизму (діалектного слова чи звороту), утвореного від слова Галичина. **Галліцизм** походить від слова Галлія — назви давньої країни, яка включала територію Франції, Північної Італії, Люксембургу, Швейцарії, Бельгії і частину Нідерландів.

Галлія походить від слова галли — назви кельтського племені, що населяло територію сучасної Франції.

Гірський, гірничий, гірницький. Дехто плутає ці три слова, які мають різні значення. **Гірський** — прикметник від іменника **гора**. Усе, що пов'язане з вивченням, видобуванням і використанням корисних копалин, об'єднується прикметником **гірничий**. А **гірницький** — прикметник від іменника **гірник**.

Говорити, балакати. У значенні „висловлюватись або сповіщати про щось” у сучасній літературній мові вживають слово **говорити**. Набагато рідше вживається слово **балакати**. У значенні „розмовляти” ці два слова вживаються паралельно, коли йдеться про розмову, яка має звичайний, нейтральний характер. Проте, якщо йдеться про поважний зміст розмови, про її офіційний, діловий або урочистий характер, уживають дієслово **говорити**. Звичайно, ніхто не скаже: „Міністер учора балакав з послом сусідньої держави”, а тільки **говорив, розмовляв, мав розмову**. Отже, дієслово **говорив**, як емоційно нейтральне, може виступати в усіх стилях сучасної української мови.

Година. Визначаючи час доби (дня і ночі), в українській мові у сполученні із словом **година** вживається порядковий числівник, а не кількісний. „Зараз десята година вечора”. М. Коцюбинський. У Лесі Українки: „Вранці прокидаємося близько дев'ятої години”. Проте, в усній мові, а інколи і в мові наших письменників, під впливом російської мови, вживається і кількісний числівник у сполученні із словом **година**. Наприклад: „Збори почнуться в шість годин”. Таким чином на питання „О котрій годині почнуться збори?” слід казати „о шостій годині, о сьомій, восьмій” і т. д. Бо, поперше, порядкового, а не кількісного числівника вимагає сама постава питання („котра година?”, а не „скільки годин?”); подруге, ні в кого не викликають заперечення, а, навпаки, вважаються цілком нормативними для літературної мови форми родового, знахідного і місцевого відмінка („Музей відкрито від 10-ої до 18-ої години”. „Збори призначено на четверту годину”). У розмовах часто створюється небажана тавтологічність, коли на запитання „Котра година?” відповідають „Шоста година”. Щоб

уникнути тавтології, останнє слово треба вилучити.

Гра, ігри. Іноді виникають труднощі у відмінюванні цього слова. Особливості його відмінювання полягають у тому, що в однині у відповідній відмінковій формі виступає слово **гра** без **і**, а в усіх відмінках множини на початку додається **і** (ігри, ігор і т. д.).

Є. Чак

ВИДАВЕЦЬ ТВОРІВ Т. ШЕВЧЕНКА

Шевченків „Кобзар” 1840 року мав такий великий успіх, що незабаром постало питання про його друге видання. Воно з'явилося 1844 року під назвою „Чигиринський Кобзар і Гайдамаки”. Видав книжку петербурзький книготорговець Іван Лисенков, що називав Тараса Шевченка своїм „прекрасним знайомим” і „другом”...

Уродженець України, Лисенков відіграв важливу роль у виданні творів своїх земляків — Г. Сковороди, Г. Квітки-Основ'яненка, І. Котляревського, Г. Данилевського. Саме у Лисенкова М. Гоголь видав свого „Ганца Кюхельгартена”. Архівні документи свідчать також, що І. Лисенков брав безпосередню участь у доборі й закупівлі літератури для комплектування бібліотеки Харківського університету. За свідченням сучасників його книгарня була своєрідним „Письменницьким клубом”, де збиралися побратими по перу, щоб купити нові книжки, поговорити про літературні новини...

Неважко здогадатися, що прізвище „Лисенков” — це змінене популярне українське „Лисенко”. Потверджують це й архівні документи. У векселі, виданому Пушкінін 26 травня 1834 року, його так і названо: „Іван Тимофеев Лисенко”.

Народився він 1795 року в Сумах на Харківщині в родині селянина Тимофія Лисенка. Іван здобув лише початкову „парафіяльну” освіту, але багато читав. На початку 30-их років відкрив у Петербурзі власну книгарню, а згодом узявся і за видавання книжок. З Тарасом Шевченком познайомився у першій половині 1840 р. Відтоді впродовж багатьох років підтримував з поетом дружні зв'язки. Зокрема сприяв здійсненню вимріяної ним першої подорожі в Україну після викупу його з кріпацтва, передавши Шевченкові 1500 рублів. За це Шевченко надав Лисенкову у вічне й спадкове володіння право на видання свого „Кобзаря” та поеми „Гайдамаки”.

І. Лисенков широко рекламував Шевченкові твори у тогочасних журналах і газетах.

Іван Рябенко
(„Літ. Україна”)

В. Гаврилук

ДУМКИ ПРО МИСТЕЦТВО ...

Тому, що наше життя надто банальне, нам необхідний якийсь наркотик, здатний оп'янити нас хоч на якийсь час, звільнити від терору і полону баналів. Одним з таких наркотиків є мистецтво, що нас гіпнотизує ілюзією.

Мистецтво — це своєрідна втеча в ілюзію від баналів, що нас стомлюють своїм нав'язливим і набридливим. Такий зразок дефініції мистецтва може й надто виспекулюваний та стилізований, але не позбавлений сенсу.

Жаден мистецький твір не уявляє собою абсолют, завершеного на зразок граматичної фрази, що закінчується крапкою. Мистецтво всіма засобами, якими воно розпоряджає, борониться проти схематизму.

Наївність і примітивність значно ближчі концепціям творчим у мистецтві всіх видів, як виключний раціоналізм. Раціоналізована спекуляція може хіба підроблятися під будьякий мистецький концепт. Така підробка, звичайно, може бути досконалішою за оригінал, з якого вона скопійована, але тільки технічно.

Інспірація інтуїтивна — найцінніше джерело справжнього мистецького надхнення. Мистецтву ближче навіть те, що абсурдно-надреальне, як те, що виметикуване схематизованим задумом.

Зате в мистецтві важливий і завжди активний концепт уявно-фантастичний, підсилений емоційно, в чому, по суті, особливо глибоко заложений геній усякої мистецької творчості, і в тому розумінні мистецька творчість уявляє собою теж якийсь тип містерії або безконечну перспективу інтерпретацій, але баналізація творчої перспективності баналізує творчий експеримент.

Коли мистець стає занадто серйозним, він перестає бути мистцем, і те саме з мистецтвом. Все те, що в мистецтві надто серйозне, є анти-мистецтвом або належить чомусь іншому. Мистецтво розпочинається там, де кінчається те, що серйозне чи то занадто зобов'язуюче, де розпочинається гра в ніщо, де панує видумка для розваги, видумка вишукана інстинктом смаку і його культурою.

У мистецькій творчості кількість не має да-

них переважити якостей. Тисяча картин середньої вартости не переважить одної геніальної і т. д. Звичайно, продукт геніальности це радше виняток, якое окреме звершення. Йдеться тут про симптоми незаперечної винятковости і навіть про технічну високоякісність.

Найкоротша і найпереконливіша дефініція мистецтва звучить дуже просто і складається заледве з двох слів. Ось вона: мистецтво — це досконалість. Очевидно, що тут напрошується дефініція досконалости, а досконалість — це чудо, виконане людиною. Досконалість — це якась ніби вершинна несподіванка в будь-якому медіумі, яку може подивляти навіть сам її виконавець, творець чи то автор-мистець.

Але мистецька досконалість апрактичного характеру, це вартість особлива, яку ми сприймаємо з подивом і захопленням і без попереджень, без особливої виучки. Ми сприймаємо її тотально і зразу і з нею можемо зустрітися в кожній ділянці людської творчости.

Мистецька творчість — це абсолют оригінальности, здійснений винахідливою штукаю експресії.

Сюжетом мистецької експресії може бути однаково дійсність, як і вигадка, воно на ділі не важливе. Сюжет, як такий, не має значення у кваліфікації якостей, що даний мистецький продукт з'ясовують.

Мистецтво — це жрецтво неспаленого горіння, і де такого вогню немає, там не може бути справжнього мистецтва. Можливо, тому мистецтво не завжди зрозуміле і іноді скидається на якоесь особливе дивацтво.

Мистецький ідеал залежить від філософії даної доби, від її світогляду, від рівня її естетичної культури, рівня її технології і рівня її метафізичних теорій.

Мистцеві нашого сучасся не вистачає бути імпульсивним, ще треба бути думаючим, а втім, це та передумова, якої вимагало мистецтво від своїх творців відколи воно існує.

Але цілий каталог студійних даних не доведе, в чому суть мистецького архітвору, в чому його хвилююча й захоплююча магія. Саме в

цій невловності суті мистецького явища його незбагненна містерія.

Сучасне передове мистецтво — це продукція форм і зображень досі нам невідомих, що повинні глядача творчо інспірувати. Ясно, що коли даний мистецький об'єкт з'ясовує глибшу чи інтереснішу ідею, то це тільки діє на його користь.

Дана ідея окрилює і підсилює таким робом концепт мистецької форми.

Традиційний мистецький концепт спирався на імітації зразків реальної дійсності, в першу чергу на відтворенні людини та тварини або рослини, і творча здатність людини досягла в тому великі результати, що донині викликають виправданий подив.

Мистці-імпресіоністи просто виділили, як автономну вартість, враження з реалістичного канону. В цьому розумінні імпресіонізм це щось видатніше, як мистецька школа, це — нове творче усвідомлення.

Те саме сталося з експресіонізмом, що є реакцією на імпресіонізм, а радше дальшою його еволюцією, драматизацією рисунку і кольору, який в експресіонізмі втрачає ілюзійністичний характер атмосфери і є автономним засобом вислову, відтворенням емоційних станів у творчому процесі. Емоція в експресіонізмі — рішальний творчий чинник, як в імпресіонізмі зореве враження.

Мистецька слава не дається легко, вона вимагає виключної посвяти і непослабної відданості протягом цілого життя, а коли додати до цього, наприклад, сучасну ситуацію українського мистця чи то в середовищі української скитальської громади, чи в нашій батьківщині, то це майже геройське змагання.

Саме тому українська громада тут і там зобов'язана до виняткового пієтизму у відношенні до рідних мистців в їхньому змаганні навіть за популярність.

Зокрема змагання за нашу національну приязність на чужих мистецьких форумах важлива місія української мистецької творчості та її чільніших речників.

Наше мистецтво, навіть коли воно не декларує наших програмових політичних ключів, працює для нашого національного ідеалу, популяризує нашу національність.

З ЖИТТЯ ВІДДІЛІВ

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 12-го ВІДДІЛУ ООЧСУ В ДЖЕРЗІ СІТІ

18-го лютого ц. р. відбулися у власній домівці Загальні Збори 12-го Відділу ООЧСУ в Джерзі Сіті. Збори відкрив голова Відділу інж. Іван Кравчук, привітавши представників місцевих організацій: д-ра Євгена Котика — голову Відділу УККА, друга Зенка Гальковича — члена Крайової Управи СУМА, що репрезентував місцевий Осередок СУМА, голову Українського Народного Дому — Володимира Білика, довголітнього члена Відділу — доктора медицини Івана Новаківського, та почесних членів Відділу — проф. Е. Ясіновського та Григорія Бура.

Зборами провадила президія в складі: Дмитро Вох — голова, Зенко Галькович — секретар, д-р Євген Котик та проф. Е. Ясіновський — почесні члени. Протокол з попередніх Загальних Зборів, що його прочитав А. Шубак, прийнято одностайно. Звіт з діяльності Відділу за 1977 рік подав інж. Іван Кравчук, наświetливши його многогранну діяльність. Звіт секретаря подав Антін Шубак, а фінансовий — Григорій Бура, за Контрольну комісію звітував Михайло Гайдук. В дискусії над звітами забирали слово Г. Бура, Антін Шубак, Зенко Галькович, інж. І. Кравчук, Дмитро Вох та ін. Голова інж. Іван Кравчук та уступаючі члени Управи давали вичерпні відповіді на заторкнені дискусійними питаннями.

Після уділення абсолюторії уступаючій Управі слово мав представник Відділу УККА д-р Євген Котик. Привіт від Осередку СУМА виголосив друг Зенко Галькович, від Народного Дому — Володимир Білик, відтак привіт склав проф. Е. Ясіновський. Д-р І. Новаківський у своєму слові розповів, як постала політична організація ООЧСУ та окреслив її завдання.

Далі приступлено до вибору нової Управи на 1978 рік. На пропозицію Номінаційної комісії, яка складалася з членів: І. Шупляк — голова, П. Пришляк та А. Шубак — члени, запропоновано такий список членів Управи: Антін Шубак — голова, Степан Миколишин — заст. голови, Василь Бойко — секретар, Григорій Бура — касир, Дмитро Вох — референт преси й інформації, маестро Іван Цюлко — імпрезовий референт, проф. Е. Ясіновський — культурно-освітній референт, члени Управи: Марія Бура, Надя Кравчук, Анна Вох, Параска Шеремета й Ярослав Іваницький, Павло Пришляк, Григорій Лосянович, Контрольна комісія: інж. Іван Кравчук — голова, Микола Шеремета та Михайло Гайдук — члени. Голова Президії привітав нововибрану Управу і попросив друга А. Шубака до слова. Нововибраний голова подякував Президії за ділове ведення Зборів, а членам за довір'я, закликаючи до праці в наступній каденції всіх членів та

симпатиків, а сам прирік оправдати працею покладені на нього обов'язки голови. Збори закінчено відспіванням „Не пора”. Після Зборів відбулося прийняття, що його приготували пані: Надя Кравчук та Параска Шеремета. За часом та солодким присутні члени та гості ще довго проводили товариську розмову.

Дмитро Вох

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 35-ГО ВІДДІЛУ ООЧСУ В АСТОРІЇ

Загальні Збори 35-го Відділу ООЧСУ в Асторії відбулися 9 квітня 1978 р. в Домі СУМА. Уступаючий голова привітав присутніх. Зборами провадила Президія в складі: ред. Вол. Левенець — голова. Петро Бурик — секретар та д-р Ол. Соколишин — представник ГУ ООЧСУ. Після вшанування пам'яті померлого члена ГУ ООЧСУ та члена 35-го Відділу ООЧСУ в Асторії сл. п. д-ра Волод. Нестерчука, обрано Номінаційну комісію в складі: Сентий — голова, Т. Байко та В. Коваль. Прийнятий без змін протокол з останніх Річних Зборів від читав секретар П. Бурик.

За Управу звітували: секретар П. Бурик, касир Т. Байко, бібліотекар та господар Вас. Коваль, а на кінці уступаючий голова Іван Вітьо. Він вичислив усі проведені Відділом імпрези, збіркові акції та участь в загальногромадських акціях в Нью Йорку і в Асторії, звернув увагу на збірку на Визвольний Фонд, на купно дому ОУФ, на Фонд Оборони України, писанку, на Вісник ГУ ООЧСУ, „Визвольний Шлях”, „Шлях Перемоги”, „Гомін України”, видання членів ОУВФ, які кольпортовано на цім терені.

Відділ відбув „Спільне Свячене” з Відділами ОЖ ОЧСУ та СУМА в Асторії і Просфору, запросив з доповіддю д-ра Анатоля Бедрія, взяв участь з прапорами з Зустрічі Українців Америки й Канади на Оселі СУМА в Еленвіллі в 60-річчя Української Революції й Державности, в 35-річчя УПА, в Тижні Поневолених Націй в катедрі Св. Патрика й Централ Парку, в Національній Маніфестації по П'ятій Евеню й під московською місцією до ОН, відзначив річницю смерті сл. п. Ст. Бандери, і його дружини, ген. хор. Т. Чупринки, вшанували Листопадовий Зрив, сл. п. А. Шептицького Панахидами в церкві в Асторії.

Про сл. п. дружину Ст. Бандери доповідав д-р Яр. Падох. Відділ допомагав і брав участь активно у 18-ій Конвенції ГУ ООЧСУ в листопаді 1977 р. та у виданні „Історії ООЧСУ”, пера д-ра Ол. Соколишина. Брав участь в підписанні проклямації „Українського Дня” в січні 1978 р. на Квінсі, улаштував доповідь мгр Мицько на тему „Бої УПА на Лемківщині”, вислав міліграму в обороні українських політв'язнів до Вашингтону та проєкт до п. Горняка в Англії.

За Контрольну комісію звітував д-р Савчак, ствердивши, що книги й касові документи та вписи згідні із звітуваннями. Пані Марія Нестерчук вітала збори від Відділу ОУЖ ОЧСУ в Асторії, Осип Галатин — від Осередку СУМА ім. Сороки в Асторії, від 53 Від. УНПомочі, вітав голова Сентий, від 5-го Від. УНС п. М. Хоманчук. Голова Ном. Ком. Мир. Сентий запропонував на голову Відділу д-ра Ол. Соколишина, якого обрано односторонно. На заступника голови і секретаря Управи односторонно вибрано: Ярослава Воловодюка та Петра Бурика. На членів: фінансовим референтом вибрано Теодора Байка, культурно-освітнім референтом Василя Наума, пресовим референтом мгра В. Левенця, бібліотекарем В. Ковалья. На вільних членів вибрано: Михайла Рудика, Петра Подоляка, Осипа Ковалья, Мирослава Сєнтого та Михайла Скіру. На голову Контрольної Комісії обрано д-ра В. Савчака, а на членів І. Вітьока та В. Піха.

15 квітня о год. 8 вечора в УКЦеркві Чесного Хреста в Асторії Панахидою відзначено 40 день смерти сл. п. д-ра Володимира Нестерчука й Поминками в Домі СУМА в Асторії.

Д-р Олександр Соколишин

Асторія. 17 квітня 1978 р.

ЗА СОВЕТСЬКОЮ ПРЕСОЮ

„ХТО ДБАЄ, ТОЙ І МАЄ”

Під таким заголовком вислав листа до „Літературної України” (з 14 лютого 1978 р.) учитель з м. Донецька Іван Трійняк. Ось що пише цей учитель, якому болить доля української мови:

„Збирати фольклор треба систематично і в усіх селах і містах. Адже деякі жанри, як, наприклад, прислів'я, приказка, ідіома, мов метелик-однорічник, живуть порівняно недовго, і записати їх слід, не гаючи: „Не доженеш і конем, що залізниш одним днем”. Чудовою підмогою в цім ділі є магнетофон.

Мені здається, що варто записувати (і публікувати) також усі варіанти пісень, прислів'я та приказок. Це сприяло б вивченню життя, побуту, моралі, культури народу, розширило б наше знайомство з діалектними особливостями...

З усіх газет і журналів слід регулярно день за днем вибирувати народні перлини. Необхідно також зібране звіряти, розподіляти за жанрами і т.д., бо часом виходить так: ті самі гумористичні мініатюри подорожують із газети в газету, і навіть факівці, буває, не знають — чи ці зразки вперше почуті й записані, чи переписані з друкованого органу...

Ці поради варто наслідувати б і еміграційним любителям мови.

ЗБІРКА НА ТРИЗНІ**Сл. II. Д-ра ВОЛОДИМИРА НЕСТЕРЧУКА**

Збіркова листа число 1 — збірщик п. Юлія Копчинська.

По 100 дол.: — Головна Управа ОЖ ОЧСУ; по 25 дол.: — Стефанія і Стефан Гуда, Марія і Микола Твардовські; по 20 дол.: — Юлія і Володимир Копчинський, пані Гошовська; по 10 дол.: — Софія Когут, Меланія Коханська, Микола Кузик, С. Сарабин, Богдан Качор, Людмила і Володимир Костики, Стефанія і Микола Гануцаки, Ольга Нагірна, Зеня і Іван Бундзяки, Марія Кульчицька (Йонкерс), Микола Зацухний, Стефанія і Михайло Рудики (Асторія), Володимира Харук, В. Левенець, Дмитро Щербань, М. Сорока, Михайло Салдан, Іван Мисько, Д. Б., Микола Грицьков'ян, А. Соколик; по 5 дол.: — Марія Ролотик, Марія Подоляк, Марія Малешко, Катерина Лис, Кирило Пиль, Ярослав Кіцюк; по 2 дол.: — Софія В.

Збіркова листа число 2 — збірщики: Василь Наум, Петро Бурик, Іван Луцик.

По 50 дол.: — Андрій і Уляна Целевич; по 25 дол. — Ірина і Созонт Комари, Галина і Леонід Полтави, Аскольд Лозинський; по 20 дол. — Михайло і Ірина Мороз; по 15 дол. — Марія Лозинська; по 10 дол. — Галина Цігаш, Ярмо Цігаш, Стефанія Тур, Олександр Соколишин, Мирослав Шмігель, Микола і Богданна Сидор-Чарторийські, Дарія Дика, Ляриса Лозинська-Кий, Меланія Чолій, Я. Падох; по 5 дол. — Дарія Степаняк, Богдан Луцик, Люба Сентий, Євген Гановський.

Збіркова листа число 3 — збірщики: Василь Наум, Іван Луцик, Петро Бурик.

По 50 дол. — ОЖ ОЧСУ Відділ в Нью Йорку; по 25 дол. — 11-ий Відділ ООЧСУ в Асторії; по 20 дол. — Володимир Щур, 35-ий Відділ ООЧСУ в Асторії; по 15 дол. — Іван Бринчак, Степан Воднар; по 10 дол. — В. Г. (нечіткий підпис), Михайло Скірка; по 5 дол. — Микола Романишин, Стефанія Мас, Семен Мас.

Збіркова листа число 4 — збірщики: Василь Наум, Петро Бурик, Іван Луцик.

Пі 10 дол. — Мінко Ілько, Євген Гречило, Іван Макар, Теодор Бойко, Іван Луцик, Василь Наум, Мирос. Сентий, Василь Коваль, Теодор Воробець, М. і Н. Хоманчуки, Юрій Васишин, Ярослав Воловодюк, Марія Подольська, Петро Бурик, Павло Галатія; по 5 дол. — Іван Вітюк, М. Дралузко, Андрій Бочневич, Євген Гречило, Юліян Димка, Василь Піх.

Окремо прислали:

По 30 дол. — п. Петеш (Франція); 15 дол. — д-р Володимир і Марія Душники.

По 25 дол. — Метрополітальний Відділ УККА у Вашингтоні, Д.К. за підписами Голови Відділу п. Теодор Царик, фінансовий реф. п. інж. Богдан Демчишин і член Управи д-р Юліян Гутник.

Разом сума: зібрано 1.132 доларів. Пожертви на бажання дружини покійного д-ра Володимира Нестерчука Марії призначено для Головної Управи ООЧСУ.

Всім збірщикам і жертводавцям щиро дякуємо, а Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

Головна Управа ООЧСУ

ВЕЛНКОДНЯ ПИСАНКА ООЧСУ — 1977 РІК**ВІДДІЛ ЧИСЛО 1 НЮАРК — ІРВІНГТОН**

Збірщик: Василь Пацак; Збіркова листа ч. 1.

По 10 дол. — Роман Псюк; по 5 дол. — Володимир Боярський, Василь Пацак, А. Рогальський, І. Гринишин, В. Цинайко, В. Чех, О. Бодньович; по 3 дол. — С. Юрах; по 2 дол. — В. Закамарок; по 1 дол. — В. Щірка.

Збірщик: К. Курявка; Збіркова листа ч. 2.

По 5 дол. — М. Стефанів; по 4 дол. — Назаркевич, по 3 дол. — С. Когут, В. Гринюк; по 2 дол. — А. Сернівка, Євгенія Кошак, Анастасія Блашків, Марія Мирон, К. Лаба, Г. Шпигульський; по 1 дол. — О. Островка, К. Курявка, Анна Климків, Ольга Захарків, М. Шарабура, Сабіна Свентух, П. Гуль, А. Обар, Л. Пореба, А. Бойчук, Іван Пригода, А. Гой, М. Мандзій, Панків.

Збіркові листи чч. 3 і 4.

По 5 дол. — Іванна Кононів, Н. С. Яць, Н. Басняк.

Збірщик: Василь Угринчук; Збіркова листа ч. 5.

По 5 дол. — В. Угринчук, М. Миськів, Н. Б., Я. Ковальчук, Г. Цюняк, П. Козира, Гнатів, Володимир Боярський; по 3 дол. — М. Павлик, П. Бабяк, Л. Калинич; по 2 дол. — М. Гринів, П. Фризук, підпис нечіткий, І. Калинович, Г. Данкевич, Петро Жидовий.

Збірщик: Андріюк А.; Збіркова листа ч. 7.

По 5 дол. — Ю. Кисілевський, Микола Ярмо, Володимир Мартинець, Г. Бурович, Іванна Яворська, М. Гой, Ігор Ляшок, Василь Г. (прізвище нечітке), Юрій Долинський, Єрей Цяпка.

Збірщик: Андріюк А.; Збіркова листа ч. 7.

По 10 дол. — А. Стечишин; по 5 дол. — А. Андріюк, І. Галій, Осип Кріса, Михайло Вовк; по 2 дол. — (нечіткий підпис).

Збірщик: Василь Кучерявий; Збіркова листа ч. 8.

По 5 дол. — В. Кучерявий, І. Генсьор, М. Завірюха, В. Гладич, Н. Семанишин; по 3 дол. — В. Цюрпіта, М. Бобівський, В. Кульматицький, В. Чех; по 2 дол. — С. Корнявка, І. Купина, Д. Солодчук, П. Кузів, І. Тимчишин; по 1 дол. — М. Шаркевич, І. Ілемський, І. Нагорняк, А. С. (нечітке прізвище), В. Терещук.

Збірщик: М. Кормило; Збіркова листа ч. 9.

По 5 дол. — М. Кормило, Д. Ніщот, Р.А.Б.; по 2 дол. — М. Левенець, М. М. (нечітке прізвище), В. Васків; по 1 дол. — В. Лемега.

Збірщик: Тарас Гуцал; Збіркові листи чч. 10 і 11.

По 5 дол. — А. Синишин; по 3 дол. — Тарас Гуцал, Дан Гіляк, Володимир Юрчинок; по 2 дол. — Іван Башляк, Віра Декесевич, Люся Гудал.

ВІДДІЛ ЧИСЛО 2 НЮ ЙОРК**Збірщик: Михайло Коцка; Збіркові листи чч. 5 і 6.**

По 15 дол. — С. Секрета; по 10 дол. — Петро Згоба, Володимир Гладкий, Юрій Грицюк, В. Сушків, Іван Кульчицький; по 5 дол. — Богдан Качор, Михайло Коцка, Мирон Кравчук.

Збіркова листа ч. 7.

По 5 дол. — Микола Кондрин, Іван Ділай, Михайло Когут, Ярослав Дацків, Теофіль Кулик, Я. Легута, С. Чума; по 3 дол. — Петро Малькут.

ВІДДІЛ ЧИСЛО 3 КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.**Збірщик: Дмитро Струс; Збіркова листа ч. 11.**

По 5 дол. — Дмитро Струс, Орест Фаріон, Ярослав Цюбан, Володимир Добрянський, Микола Гуцуляк, М. Василина, І. Оліяр, Петро Венгрин, Ю. Лішнанський, М. Почтар; по 2 дол. — В. Крутиголова.

Збірщик: Юрій Коцюмбас; Збіркова листа ч. 12.

По 10 дол. — Іван Рисило; 25 дол. — 3-ій Від. ООЧСУ, Ю Коцюмбас; по 5 дол. — Юрій Коцюмбас, Степан Кавка, Володимир Шудан, Євдокія Савойко, Михайло Дідич, Василь Мацеж, Іван Оліяр, Парма Студіо І. Юрків, Лев Кунька, Михайло Романів, А. Брашків; по 4 дол. — Гнат Воробець; по 2 дол. — Слава Дядин, (нечіткий підпис), Лев Микола О. Іван Кузьняк, Марія Юзьків, Михайло Колодин, Іван, Дарка Оліяр.

Збірщик: Володимир Хома; Збіркова листа ч. 13.

По 5 дол. — Володимир Хома; по 3 дол. — Богдан Семків, нечіткий підпис, Павло Голок; по

2 дол. — Вол. Возняк, М. Мельникович, Т. Тарганик, М. Задойний, Іван Оленчук, Володимир Брон, Заводій, Яр. Качунь, Яр. Кравчук, Іван Піган, Т. Бурик, Петро Д., нечітке прізвище; по 1 дол. — Теодор Шемечко, Г. Карась, Іван (нечітке прізвище).

Збірщик: Осип Теркала; Збіркова листа ч. 14.

По 7 дол. — Павло Підгурський; по 5 дол. — Осип Теркала, Максим Бицко; по 2 дол. — Стефан Луців, Іван Римар, М. Мельнишин, Степанія Теркала; по 1 дол. — Василь Лаврів, М. С. (нечітке прізвище).

Збірщик: Іван Стадник; Збіркова листа ч. 15.

По 5 дол. — Іван Стадник, Володимир Корнацький, Петро Данилевич, Богдан Рошецький, Василь Жук, Дмитро Палайда, Іван Ющак, Володимир Копець; по 4 дол. — Стефан Савчак; по 2 дол. — Михайло Пукач, Стефан Тимків, Теодор Даниман, Дмитро Ягольницький, Петро Типаловський, Ілько Іваницький, Михайло Лістнанський, Василь Мудрак, Гафія Барташ, Іван Гаврилів; по 1 дол. — Василь Кіндрат, Василь Миськів, Григорій Габій, Трохим Ковбасюк, Анатолій Кокодинський, Іван Марич, Роман Воляник.

ВІДДІЛ ЧИСЛО 4 ВІЛЛІАМСТАВН, НЮ ДЖЕРЗІ.**Збірщик: Іван Васюрко; Збіркова листа ч. 16.**

По 20 дол. — Петро Кірик; по 10 дол. — Михайло Валовський, Іван Вадарко, Василь Кривий; по 5 дол. — Михайло Кузьмінський, Андрій Стаськів, Микола Родницький, Володимир Лучний; по 3 дол. — Л. Світенко, П. Кріль, М. Слотвінський; по 2 дол. — Дмитро Малдован, Стефан Романюк, о. М. Ревтюк, нечіткий підпис, Т. Гасулка, Микола Лалюк; по 1 дол. — Антін Кухта, Ан. Скільський, Катерина Мегдин, Тоні Черкас.

Збіркова листа ч. 17.

По 10 дол. — Павло Лісний, В. Касоза; по 5 дол. — Лев Барила, Никола Ривник, Александер Кобаса.

ВІДДІЛ ЧИСЛО 5 ГАРТФОРД, КОН.**Збірщик: Софія Радьо; Збіркова листа ч. 19.**

По 5 дол. — Павлина Підляк, Павло Колінський, Петро Шагай, Іван Матіяш, Павло Кебало, Софія Радьо; по 3 дол. — Ева Заставська, Ірина Мельник, Анна Кривоніс, Стефанія Борейко; по 2 дол. — Марія Полгога, Мирон Зелез, Іван Табель, Михайло Путьо, Микола Зень, Бронислав Ганчук, Іван Шкірка, Осип Лучка, Стефан Мокрицький, Богдан Колінський; по 1 дол. — Андрій Янушевський.

Збіркова листа ч. 20.

По 20 дол. — 5-ий Відділ ОЖ ОЧСУ в Гартфордї; по 10 дол. — Тиміш Мельник, Петро Титор; по 5 дол. — Іван Яриш, Володимир Тесля, Ярослав Ткачук, Семен Кравець, А. Рудзінський; по 3 дол. — Ілля Панахид; по 2 дол. — Петро Борисюк.

Збіркова листа ч. 21.

По 10 дол. — Олександр Рудзінський; по 5 дол. — В. Хімчак. Яків Нестерук, Василь Фідик, Марія Нестерук; по 3 дол. — Яків Полюга, Тарас Барабаш.

Збіркова листа ч. 22.

По 10 дол. — П. Колінський; по 5 дол. — Іванна Кравець, Олекса Богданів; по 3 дол. — Л. Заставський, Василь Куцман, П. Кебало; по 2 дол. — Олекса Мегда.

ВІДДІЛ ЧИСЛО 6 ФЛІЯДЕЛЬФІЯ, ПЕН.**Збіркова листа число 23; Збірник: Осип Смочило.**

По 5 дол. — С. Прокопчук, Лев Галас, М. Качак, М. Грест, І. Майчук, Тисак, Д. Слобода, М. Бесага, В. Дудка, Л. Грамяк, М. Майчук, Я. Волощук, Орест Триш, Дмитро Кіт, Юрко Гоманюк, Анела Бачковяко, С. Ф. (нечіткий підпис), Роман Фауна, Осип Смочило; по 10 дол. — Ліла Укакатоли; по 3 дол. — Р. Гринко, Іван Шнайдер, І. Колодій, Ігор Ницот, Орест Сенський, Бронеслав Богдан; по 2 дол. — І. Галас, О. Барилко, Д. Грамяк, М. Лесків, Осип Кисень, Марко Мисинин, Осип Ницот, Василь Тиш, В. Колодій, В. Дворський, Андрій Боднаренко; по 1 дол. — М. Красіцкий, П. Грабовський, Ю. Нагірняк, П. Лесків, Микола Сусяк, Стефан Уринюк, М. Микір, Яків Некифорник.

Збіркова листа ч. 24.

По 5 дол. — Богдан Казанівський, Н. Филипович, І. Бабяк, С. Мадилюс; по 1 дол. — Андрій Кудлак, В. Патриляк.

Збірник: Володимир Повзанюк; Збіркова листа ч. 25.

По 20 дол. — д-р Роман Дикий; по 10 дол. — Володимир Повзанюк, д-р Войтович, Еко, В. Салаяк, Джон Павліфко, В. Сілецький, Ярослав Яримов; по 5 дол. — А. Дикид, Володимир Вовнянка, Іван Дзундза, М. Борецький, Т. Ціль, Микола Гриців, Л. Вернадик, д-р Іван Скилюк, Марія і Стефа Шаран, Речата Шаран Оларчик, М. Кігула, Мирон Баранецький, Осип Дячан, Роман Кравців, О. нечітке прізвище, О. О. Богачевський, М. Пазуняк, Микола Ценко, С. Новагівський; по 2 дол. — Н. Н. І. Криль, Данко Харина, Іван Д., Іван Шаран.

Збірник: Володимир Ткач; Збіркова листа ч. 26.

По 10 дол. — Петришин, Володимир Собків, Михайло Насевич; по 5 дол. — Володимир Ткач, Г. Тимців, Петро Ткач, Микола Глощацкий, Т. Дацк, В. Добровольський, Роман Клос, Я. Кушиш, Сидір Новаківський, Гречко, В. Коцюбинський, Іван Галин, Корнель Дмитрик, Я. Дубівка, Л. Параско, А. Кошовал, М. Кузьма, В. Токал, нечіткий підпис, Іван Кусень, М. Кічула, Ю. Дацко, І. Чижович, І. Шведа, В. Левандовський, Долинський, М. Пришляк, Гельо, Богдан Тодорів, Омелян Крих, Ярослав Залінський, Богдан Казанівський, Василь Кушнір.

(Далі буде)

ЧУЖИМ КУМИРАМ

(Фейлетон)

Наш народ, крім позитивних рис, має також і негативні. Одною з таких негативних рис є легковаження, а навіть невизнання своїх рідних кумирів деякими нашими людьми, поклонство та служіння кумирам чужим. Починаючи змагом великого гетьмана Івана Мазепи за державну незалежність України, якого значна частина козацької старшини не піддержала, аж до Визвольних Змагань 1917-1921 рр., серед нашої аристократії й інтелігенції аж до знуди відомий був плембейський вислужницький тій, який перед чужим „ломазаником Божим“, московським царем бив побожно поклони та славословив його:

— Да здравствует його імператорское величество цар-батюшка всієї Руси!

І гнулись перед кумиром у три погібелі.

Прийшла революція в Росії і полетів кумир коміть головою в пилюку. Порожевіла Росія, порожевіла й Україна. Почали наввипередки кланятись новому кумирові — тіні Карла Маркса, бити поклони перед нею й славословити:

— Вічна слава тобі, Карле Марксе! Ти, заступнику й батьку всіх покривджених й визискуваних, всіх гнаних і голодних! Ми проти національного обмеження — ми за боротьбу кляс й перемогу робітничої кляси! Ми за соціалістичне міжнародне мирне співжиття! Геть армію! Або Україна буде соціалістична, або ніяка! . .

Отакі ревні супроти чужого кумира були наші соціалісти. І програлися з вухами й губами. Натомість новий кумир соціалізму Ілля Перишій наплював на всі засади марксизму, напав на без-

боронну Україну і в нерівній боротьбі, перемігши її, загорнув її територію й народ. Спричинники тої великої національної катастрофи чкурнули в тому, в чім були, на чужину.

Після того одні, не позбувшись віри в утопію соціалістичної солідарності, повернулись до УС-СР, щоб заплатити за свою безмежну наївність головою; інші в тій же вірі перенесли на лоно прабатька Авраама, а решта могиканів і досьогодні вперто продовжує вірити в марксистську утопію, не позичивши розуму от хоч би й у німецьких соціалдемократів, які цю утопію викинули на смітник.

Тоді, коли Україна кривавилась у нерівній боротьбі, в тяжких воєнних обставинах, спричинених бездарними соціалістичними політиками, інші, „тоже соціялісти“, поклонились новому московському кумирові — Ленінові й заходились ревню йому пособляти натягати на Україну нове московське ярмо, цим разом червоне. Побачили свою помилку, але тоді, коли вже було запізно, коли московська рука почала їх душити, а найвідважніші з них, щоб оминуті цієї руки, пускали собі кулю в голову.

Історія наша вже давно доказала, що гробоконателлями молоді Української Держави 1917-21 рр. були Ленін, Троцький, Дзержинський з цілою своєю зграєю червоних московських імперіялістів та горлорізів. Доконати того їм удалось через глупоту провідних наших соціялістів, які грали в першу дудку при кермуванні молодого державою і зробили найдурніший акт, який знає історія людства — розпустили армію і лишили безборонну державу напризволяще.

І, ось диво! На чужині серед нас дідько насіяв усякого чортополоху, які у Ленінові й Троцькому побачили кумирів і на всі лади та гласи їм почали поклонятись та їх славословити. А за що? Хіба за те, що перший скупав Україну в крові, а другий по його смерті продовжував його діявольське діло.

Не лише дивна, але й наївно-дурна ця наша хахлацька кумиріяда!

Панько Незабудько

 СКЛАДАЙТЕ ПАТКИ
 НА
 ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСНИКА“

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДОРОГІ ДРУЗІ!

Я маю маленький допис, котрий хотів би бачити у „Віснику“, якщо він надається. Цей допис взято із правдивого життя.

Писала до мене моя сестринка: „Вуйку, в нас і корови мають вільність, бо котра вирветься із одного кінця села, то перебіжить помежи хати аж до другого кінця без ніяких перепон, бо немає жадних загород. Усе люди спалили, огрівуючи хати і варячи собі їжу“.

Я також походжу з того села, але є та різниця з тим, чим воно колись було. Там уже нема ні пло-та ні кола.

Ваш друг Роман Сідуляк, Окала-фльорида.
 12.IV.78

МОСКОВСЬКИЙ ПІДЛАБУЗНИК

Як подає „Літературна Україна“, „велика конференція Академії Мистецтв у Ленінграді була переповнена. З усіх кінців міста 9 березня з'їхалися сюди шанувальники поезії на традиційний вечір пам'яті Тараса Шевченка. Головуюча на вечорі ленінградська поетеса Марія Комісарова надає слово гостеві з України, членові-кореспондентові Академії Наук УРСР, лавреатові Ленінської нагороди Є. Кирилокові.

Що ж сказав присутнім на цьому вечорі „український гість“?

„Із священним трепетом у серцях ми, українські літератори, — заявив Є. Кирилок, — заходимо в ці стіни, де змужнів геній Шевченка. І не можу не висловити глибокої подяки ленінградцям за ту шану, якою вони оточили ім'я нашого великого поета. Та не лише як поета люблять ленінградці Тараса Григоровича. Здобула широкий розголос і живописна спадщина мистця, котрого в усьому світі називають „російським Рембрандтом“...“

Отак „землячок з циноними гудзиками“, плазуючи перед москалями, „вшанував“ Великого Тараса!

Чи знають ленінградські шанувальники Шевченка, що у Києві в день, коли останки Кобзаря перевозили з Петербургу до столиці України, студентів, які збиралися біля Шевченкового пам'ятника розганяла і арештувала міліція?

ДОПОМОГА ГАНОСВІ

Не зважаючи на закон, який забороняє допомагати відбудові Північного В'єтнаму, в боротьбі з яким згинули тисячі американців, до Ганою напливають мільйони доларів з Америки. Ці гроші пересилається через міжнародні фінансові організації, в яких Америка заангажована своїми капіталами. „Це — задні двері до наших кишень“, — з

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА!
УКРАЇНСЬКА ШАДНИЧО-ПОЗИЧКОВА СПІЛКА
"ПЕВНІСТЬ" У ЧІКАГО ТА ФІЛІЯ В ПАЛАТАЙН, ІЛЛ.

платить найвищу дивіденду від ощадностей, а саме:

- 5¼% від біжучих шадничих конт.
- 6¼%, 6½%, 6¾%, 7%, 7½% та 7¾% від СЕРТИФІКАТІВ, залежно від суми та часу, на який вкладається.

- Кожне ШАДНИЧЕ КОНТО є забезпечене ФЕДЕРАЛЬНОЮ УРЯДОВОЮ АГЕНЦІЄЮ ФСЛК — до суми 40.000 доларів.
- Бажаєте купити дім, господарство (фарму), чи площу, зверніться до СПІЛКИ за позикою (мортгеджом), яку одержите на дуже догідних умовах!
КОРИСТАЙТЕ З УСЛУГ, ЯКІ ДАЄ СПІЛКА „ПЕВНІСТЬ“:
 - ОСОБИСТІ ЧЕКИ (ЧЕКОВІ КОНТА) т. зв. „НОВ АКОУНТС“.
 - ПЕНСІЙНІ КОНТА — ІРА та КІО — на яких зложені гроші відтягається від прабутоккового податку.
 - НЕЗАЛЕЖНО ДЕ ЖИВЕТЕ, ШАДІТЬ ПОШТОЮ В „ПЕВНОСТІ“.
 - ВОГНЕТРИВАЛІ ДЕПОЗИТОВІ СКРИНЬКИ.
 - ГРОШЕВІ ПЕРЕКАЗИ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ.
 - ПЛАЧЕННЯ МІСЬКИХ РАХУНКІВ за воду, газ, електрику та телефон.
 - БЕЗПЛАТНЕ НОТАРІАЛЬНЕ ЗАВІРЕННЯ ДОКУМЕНТІВ.

За ІНФОРМАЦІЯМИ та ПОРАДАМИ у всіх ФІНАНСОВИХ СПРАВАХ просимо звертатися особисто, або телефонічно з довір'ям!

Годани праці:

Понеділок: 9 — 3 по пол.
Вівторок: 9 — 3 та 6 — 8 веч.
Середа: закрито

Четвер: 9 — 3 по пол.
П'ятниця: 11 — 8 веч.
Субота: 9 — 1 опівдні

932-936 N. WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILL. 60622

tel. (312) 772-4500

SECURITY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2166 PLUM GROVERD. ROLLING MEADOWS, ILL. 60006 TEL. (312) 991-9393

СТЕНТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

"БУДУЧНІСТЬ"

У ДЕТРОЙТІ

СЛУЖИТЬ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ. НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИКИ НА АВТА, ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІЙ, ШПИТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ (КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО 10.000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5¼% ДИВІДЕНДИ.

Вкладчики мають безкоштовне життясьве забезпечення до висоти 2,000 дол.

Ощадності забезпечені до всякої висоти.

FUTURE CREDIT UNION OF DETROIT

4641 Martin Ave.

3011 Caniff

Detroit, Mi. 48210 Hamtramck, Mi. 48212

Tel.: 843-5411

ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА СУМА

В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

ВИДАЄ ПОЗИКИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ, СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ ЧЕКАМИ, УДІЛЯЄ НАЙДЕШЕВІШИЙ КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ,

ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки, вакації, весілля та інші цілі.

СПЕЦІАЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

Майно кожного вкладчика чи позичкодавця забезпечене.

Приймає ощадності і платить 6% дивіденди.

Безплатне забезпечення ощадностей.

Безплатне життясьве забезпечення до 2.000 дол.

Адреса:

SUMA (YONKERS)

FEDERAL CREDIT UNION

301 Palisade Ave.

Yonkers, N. Y. 10703

Tel.: 914-965-8560

обуренням заявив конгресмен Реррі Мек Доналд. Цілий ряд інших конгресменів і організацій також висловлюють у зв'язку з цим своє обурення.

Інтернаціональний Монетарний Фонд вже апробував позичку В'єтнамові в сумі 31 мільйона доларів. Оскільки ЗСА мають в цьому фонді 23%, 7 мільйонів американських доларів підуть до В'єтнаму. На додачу Світовий Банк (25% американських фондів) обговорює просьбу Гаюю про масивну допомогу в сумі десятків мільйонів доларів.

Американський Легіон рішуче проти цих позилок. „Ми протестуємо проти будь-якої допомоги В'єтнамові, — заявив Френк Менсон, дорадник у справах закордонних відносин, — поки не дістанемо вичерпних даних про 2.500 американських воєннополонених і тих, що пропали безвісти”.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОН ЛІЖЕ П'ЯТИ БРЕЖНЕВУ

З нагоди 60-річчя большевицького перевороту генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм приєднав і свій голос до прославлювачів „броватого Ілліча”.

Ось що між іншим написав він на адресу: Москва, Кремль, Генеральному Секретарові КПСС і прем'єр-міністрові та голові Верховної Ради ССРСР „містерові” Брежневу:

„... ССРСР відіграв і відіграє основну роль в творенні світу, в якому ми живемо... Советський Союз виступив в ОН з великим числом важливих ініціатив, скерованих на скріплення миру і безпеки. Прихильність Советського Союзу до політики відпущення і його пропозиції в галузі розброєння були значним вкладом в зусилля міжнародної спільноти для досягнення цієї життєво важливої цілі... Послідовна підтримка вашою країною цілей, зафіксованих у статуті ОН, є для нас джерелом надхнення в діяльності для досягнення миру в цілому світі і кращої міжнародної співпраці”...

На утримання ОН — цієї міжнародної антиамериканської організації платники податків у ЗСА оплачують 25% її бюджету.

МАХІНАЦІ З „БЕСТСЕЛЕРАМИ”

„Бестселерами”, як відомо, називають в Америці книжки з різних галузей науки і літератури, які мають на книжковому ринку найбільший попит. Списки „бестселерів” постійно змінюються, деякі з книжок із списків зникають, а на їхнє місце приходять нові. Якийсь час „бестселером” був „Архіпелаг ГУлаг” Солженіцина.

Бернард Бергман, редактор „Філадельфійського Бюлетеня” з обуренням заявив кореспондентам, що списки „бестселерів” часто є „обманом читачів”, що їх укладають жадібні до зисків видавці, власники книгарень і голлівудські продюсери.

Вілліям Тарг, головний редактор Дж. П. Путнем'є Сонс, заявив, що „інколи гуртові продавці книжок пропонують вносити на список „бестселе-

рів” книжки, за які дістають велику комісійну оплату, або щоб збутися „залежаного товару”.

Часом у такий спосіб вводять в оману читачів навіть поважні газети, очевидно”, за відповіді „гонорари”, одержувані від видавців. Вміщені в „Нью Йорк Таймсі” списки „бестселерів” Стівен Поллак, головний менеджер Рідінг Інтернешнел Букстор в Кембріджі, Месс., називає „нонсенсом”.

Дослідний репортер Дейвід Шав, досліджуючи цю справу, заявив, що він може навести приклади, коли на список „бестселерів” попадали книжки, які ще навіть не вийшли друком.

Тим часом бувають випадки, коли книжки, що за короткий час розходяться в кількості 60.000-70.000 примірників, ніколи не опиняються на списках „ходових” видань.

МІЛЬЙОНИ З НЕЛІКОВАНИМ ВИСОКИМ ТИСКОМ КРОВИ

Д-р Александер Шмідт, кол. голова Адміністрації Харчів і Ліків, твердить, що мільйони американців мають високий тиск крові і не переходять належного лікування. Винними в цьому вважає Шмідт не лише лікарів, а й самих тих осіб, що нехтують медичну допомогу. Проте, каже він, лікарі мусять звертати більшу увагу на це масове явище.

Приблизно половина людей з гіпертонією (високим тиском крові) самі про це не знають або не звертаються в цій справі до лікарів.

Звичайно гіпертонія не виявляє виразних симптомів, і тому люди з цією недугою не звертають на неї уваги, а багато гіпертоніків припиняють лікування, коли почувають себе ліпше.

Приблизно 23 мільйони американців мають гіпертонію, що виявляється числами 160 через 95 і 23 мільйони — 140 через 90. Сім мільйонів мають лише злегка підвищений тиск.

Гіпертонія, як відомо, одна з головних причин удару серця і є недугою невиліковною, отже пацієнт потребує постійної лікарської опіки. Дорослі особи мусять перевіряти тиск своєї крові щонайменше кожного року або щодругий рік і, якщо тиск підвищується — щопіст місяців.

З раціону хворих на гіпертонію мають бути вилучені сіль, вони повинні додержуватися нормальної ваги і покинути курити.

“VISNYK” — “THE HERALD”
Published by Organization for Defence of Four
Freedoms for Ukraine, Inc.
Monthly except July and August, when bimonthly.
Second class postage paid at General Post Office,
New York, N. Y.
Board of Editors
Address: P. O. Box 304, Cooper Station,
New York, N. Y. 10003.
